

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11Co/30/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124210150
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marek Janigloš
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4124210150.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Mareka Janigloša a členiek senátu JUDr. Evy Šiškovéj a JUDr. Dariny Vargovej, v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, A. XXX/XX, C., právne zastúpený: JUDr. Ing. Peter Lyžičiar, advokát, Svätoplukovo námestie 1/B, Nitra, IČO: 52 334 490, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie nemajetkovej ujmy 5.126,56 eur, o odvolaní žalovaného proti výroku I. a výroku III. rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 8C/89/2024-352 zo dňa 11. 03. 2025, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a III. potvrdzuje.
- II. Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (ďalej len súd prvej inštancie, alebo súd) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.200,- eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.) a výrokom III. žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 853 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 85 ods. 1, § 86 ods. 1, § 91 ods. 1, § 92 ods. 1, 2, § 97 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, e/, f/, g/, h/, i/, § 103 ods. 5, § 122 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „zákon o HaZZ“), čl. 1 ods. 1, 2, 3, čl. 2 ods. 1, 2, čl. 6 písm. b), čl. 16 písm. b), čl. 17 bod 3 písm. iii) a čl. 19 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“).

3. V odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal súd prvej inštancie na to, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného náhrady nemajetkovej ujmy v sume 5.126,56 eur. Súd prvej inštancie posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a následne po zistení skutkového a právneho stavu konštatoval, že žaloba je v jej základe dôvodná.

4. Súd prvej inštancie sa primárne zaoberal splnením procesných podmienok a dospel k záveru, že prejednanie danej žaloby patrí do právomoci súdov, poukazujúc na pravidlo obsiahnuté v § 3 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (CSP), podľa ktorého súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Aj zo samotnej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej

porušením práva Únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. Súdny dvor vo veci C-429/09 (Günter Fuß proti Stadt Halle) rozhodol, že predmetná Smernica má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Súd prvej inštancie bol rovnako názoru, že je daná aj jeho miestna príslušnosť. V zmysle konštrukcie miestnej príslušnosti danej na výber je popri všeobecnom súde žalovaného na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody (§ 19 ods. 1 písm. b) CSP). Žalobca si teda popri všeobecnom súde môže zvoliť na podanie žaloby aj takýto súd. Keďže miestom, kde nastala skutočnosť zakladajúca právo na náhradu škody v konkrétnych skutkových okolnostiach, je pracovisko žalobcu (Nitra), príslušným je aj súd, v obvode ktorého hasič vykonáva služobnú činnosť.

5. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, podľa ktorej má byť vzhľadom na simulovaný úkon žaloby o náhradu mzdových nárokov pasívne vecne legitímovaný zamestnávateľ. Súd prvej inštancie nesúhlasil s tvrdením žalovaného o (skrytom/simulovanom) uplatňovaní mzdových nárokov žalobcom v konaní. Premet konania vymedzil žalobca predkladaním skutkových tvrdení v žalobe a v ďalších procesných úkonoch. Pokiaľ žalovaný skryté mzdové nároky, resp. „pracovno-právny charakter“ sporu odvodzoval od žalobcom predloženého spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy, súd prvej inštancie mal za to, že len samotný spôsob výpočtu náhrady ujmy v žalobe nemôže vymedziť podstatu a charakter uplatňovaného nároku. Žalobca žalobu založil na zásahu do jeho nemajetkovej sféry v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice a porušenia práva priznaného jednotlivcovi Smernicou v článku 6 písm. b). Podľa čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, avšak voľbu foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Podľa čl. 29 Smernice 2003/88/ES, táto je adresovaná členským štátom a žalovaný ako členský štát a adresát Smernice je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu Smernice (zabezpečiť jednotlivcovi Smernicou priznané právo na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času), pričom v prípade nesplnenia tejto povinnosti je štát zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu Smernice 2003/88/ES, pokiaľ k nesprávnej aplikácii Smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku. Zodpovednosť za nesprávnu transpozíciu Smernice do vnútroštátneho právneho poriadku znáša členský štát. V mene Slovenskej republiky nepochybne koná orgán štátu, do ktorého pôsobnosti patrí Hasičský a záchranný zbor SR (§ 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z.), teda Ministerstvo vnútra SR. Predpoklady zodpovednosti za škodu vychádzajú z objektívnej zodpovednosti členského štátu za vzniknutú škodu.

6. Ďalšou námietkou žalovaného bola pôsobnosť Smernice, resp. nemožnosť jej použitia na žalobcu ako príslušníka hasičského a záchranného zboru a s tým súvisiaci nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Argumentoval, že platná vnútroštátna úprava stavia príslušníka HaZZ na rovnakú úroveň ako policajta, pokiaľ ide o obsah služobného pomeru, a teda pokiaľ sa Smernica 89/391/EHS neuplatňuje na osobitné činnosti ako ozbrojené sily a políciu, možno tieto charakteristiky vziať aj na činnosť príslušníka HaZZ. Ani túto námietku súd prvej inštancie nevyhodnotil ako dôvodnú. Článok 1 ods. 3 Smernice 2003/88/EHS definuje rozsah jej pôsobnosti na všetky odvetvia činností, verejné i súkromné, pričom výslovne odkazuje na článok 2 Smernice 89/391/EHS. Smernica 89/391 sa v zmysle čl. 2 ods. 1 uplatňuje „na všetky odvetvia činností, a to verejné aj súkromné“, ku ktorým okrem iného patria všeobecne uvedené činnosti služieb (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratíva, služby, vzdelávanie, kultúra, voľný čas, atď.) V zmysle odseku 2 sa neuplatňuje uvedená Smernica tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, napríklad v oblasti služieb civilnej ochrany. Po vyhodnotení dotknutých ustanovení smerníc mal súd prvej inštancie za to, že výnimka podľa článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS sa na služobnú činnosť žalobcu nevzťahuje. Výnimky z jej pôsobnosti je potrebné vykladať nie extenzívne, ale naopak, sledujúc účel Smernice, zužujúco. Akákoľvek podobnosť medzi služobným pomerom (jeho obsahom) policajta a hasiča voči štátu, upravená vnútroštátnou normou, nemôže byť použiteľná pre výklad úniovej normy, tak ako to naznačuje žalovaný. Súd prvej inštancie poukázal na výklad práva EÚ, ktorý podal Súdny dvor, kedy z jeho judikatúry vyplýva, že čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS nevyklučuje z jej pôsobnosti služby civilnej ochrany ako také, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto smernice. Uvedená výnimka bola prijatá len na účel zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu - napríklad katastrofa - pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy

(rozsudok v spojených veciach C-397/01 až C-403/01 Pfeiffer). Vo veci C-52/04 Súdny dvor uviedol, že Smernica 89/391/EHS sa musí uplatňovať na činnosti hasičskej služby, aj keď tieto činnosti zásahové sily v teréne vykonávajú bez ohľadu na to, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním, ktoré bolo zverené príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ktoré môžu byť spojené s týmito činnosťami, sú vzhľadom na svoju povahu nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitému riziku, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie. Podľa rozsudku SDEÚ vo veci C-518/15 Súdny dvor dospel k záveru, že na uvedené činnosti hasičského zboru, pokiaľ sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, sa má uplatniť aj Smernica 2003/88/ES. V konaní nebolo tvrdené, že žalobca vykonával služobné činnosti v iných ako obvyklých podmienkach, ktoré by bolo možné považovať za osobitne vážnu situáciu alebo situáciu osobitného rozsahu (dosahujúcu intenzitu katastrofy), kedy by nebolo možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Zhrnúc uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že služobná činnosť žalobcu ak príslušníka HaZZ patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES a je daná aktívna vecná legitímácia žalobcu.

7. Súd prvej inštancie sa následne zaoberal tvrdeniami o správnom, resp. úplnom transponovaní Smernice 2003/88/ES. Zákon o HaZZ upravuje podmienky výkonu štátnej služby, definuje týždenný služobný čas, nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, štátnu službu nadčas, služobnú pohotovosť a iné. Podľa prílohy č. 4 bod 6 zákona do jeho znenia bola prebratá Smernica 2003/88/ES. Z ustanovení zákona ale nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času, a práve v tejto skutočnosti spočíva rozpor slovenskej právnej úpravy s právom Európskej únie. Súdny dvor konštatoval, že pojem „pracovný čas“ uvedený v Smernici 2003/88 je autonómny pojmom práva EÚ a je vymedzený ako „akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti...“ a „čas odpočinku“ ako „akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom“. Rovnako z ustanovení zákona nevyplýva, resp. do 31. 10. 2024 nevyplývala maximálna dĺžka priemerného služobného týždenného času 48 hodín zakotveného v článku 6 písm. b) Smernice (tento bol do znenia zákona doplnený novelou - zákonom č. 258/2024 Z. z. účinnou od 01. 11. 2024). Tento článok predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva Únie, ktoré nemôže byť podmienené alebo obmedzené. Zároveň priznáva práva, ktorých sa môžu dovoliavať priamo pred vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. C-397/01 Pfeiffer a C-437/05 Vorel opakovane zdôrazňoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času a pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva. Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený Smernicou 2003/88/ES (C-429/09, C-52/04). Cieľ čl. 6 písm. b) Smernice nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z. z. naplnený. Nič nemení na tomto závere ani skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada. Zákon o HaZZ umožňuje rozvrhnúť príslušníkovi HaZZ nerovnomerný pracovný čas. Neaktívnu časť služobnej pohotovosti zákon výslovne nezaraďuje do výkonu štátnej služby, práve naopak, z § 86 zákona pri nerovnomernom rozvrhnutí služobného času vyplýva, že zákon rozlišuje medzi dĺžkou vykonávania štátnej služby a na ňu nadväzujúcou služobnou pohotovosťou v mieste vykonávania štátnej služby. Rozdiel je viditeľný aj pri odmeňovaní podľa § 103 ods. 5 zákona (rozlišuje služobný príjem a peňažnú náhradu za služobnú pohotovosť). Možno konštatovať, že zákon o HaZZ nebol v rozhodnom období v súlade so Smernicou 2003/88/ES, nakoľko zo služobného/pracovného času hasiča vyčleňuje neaktívnu časť určenej služobnej pohotovosti, ktorú je však príslušník povinný tráviť na pracovisku, resp. že Slovenská republika neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času, stanovená v čl. 6 písm. b) cit. Smernice. Uvedené potvrdzuje vyššie uvádzaná novela zákona o HaZZ účinná od 01. 11. 2024 (zákon č. 258/2024 Z. z.), ktorá zaviedla do zákona ust. § 97 ods. 5, podľa ktorého na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času, ktorý vrátane služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a štátnej služby nadčas v období šiestich mesiacov nesmie prekročiť 48 hodín, sa ako vykonávanie štátnej služby neposudzujú časy podľa odseku 1 písm. a) až d), okrem rekondičného pobytu podľa § 161 ods. 4 písm. a), a odseku 1 písm. h) až l); čerpanie dovolenky podľa § 93 ods. 1 prvej a druhej vety a čas

podľa odseku 1 písm. j) prvého bodu sa na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času do obdobia šiestich mesiacov nezapočítavajú.

8. Ďalej súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pokiaľ žalovaný odkazoval na referenčné obdobia, za ktoré sa má zohľadňovať priemerný týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín, mal za to, že právna úprava platná v rozhodnom období netransponovala do vnútroštátneho predpisu normy týkajúce sa referenčných období v zmysle článku 16 písm. b) Smernice, prípadne výnimky umožňujúce určenie dlhšieho referenčného obdobia podľa článku 17 ods. 3 Smernice. K námietke žalovaného, že ak súd posudzuje porušenie článku 6 písm. b) Smernice, tak by mal toto porušenie posudzovať v rámci inštitútov uvedených v Smernici (referenčné obdobie, prípadne neutrálne dni), súd prvej inštancie zdôraznil rozdiel v účinkoch jej jednotlivých ustanovení. Pokiaľ sa žalobca dovoláva priamej aplikácie článku 6 písm. b) Smernice, tento má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi (rozsudky Pfeiffer a i., ako aj Fuß). Na druhej strane Smernica v článku 16 písm. b) „iba“ umožňuje členským štátom ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Na to, aby sa takéto ustanovenie mohlo uplatňovať, je ho potrebné prevziať do právneho poriadku, čo však do 01. 11. 2024 realizované nebolo. V prípade referenčných období nejde o priamy účinok Smernice v článkoch 16 a 17 ods. 3 bod iii), ako to uvádzal žalovaný poukazujúc na výkladové oznámenie Komisie k Smernici č. 2003/88/ES (2023/C109/1). O priamy účinok ide vtedy, ak Smernica priznáva konkrétne individuálne právo jednotlivcovi. V prípade článku 16 a 17 nejde o právo jednotlivca, ale možnosť štátu určiť referenčné obdobie. Samotné výkladové pravidlá priznávajú priamy účinok len právu, „podľa ktorého referenčné obdobie na vykonanie maximálnej dĺžky týždenného pracovného času nesmie presiahnuť 12 mesiacov“ (rozsudok vo veci C-303/98, Sima, bod 70), teda priamemu právu, na ktoré sa jednotlivec môže odvolať a ktoré je jednoznačne stanovené.

9. Súd prvej inštancie sa nestotožnil ani s tvrdením, že čl. 19 Smernice rozširuje referenčné obdobie až na šesť mesiacov, keď toto zo znenia Smernice ako záväzné pravidlo nevyplýva (ide len o možnosť výnimky). Ustanovenia § 86 zákona o HaZZ sa týkajú nerovnomerného rozvrhnutia služobného času (na obdobie šiestich mesiacov), avšak uvedené nesúvisí s maximálnym obmedzením týždenného pracovného času podľa Smernice, teda nejde o určenie referenčného obdobia v súvislosti s maximálnou priemernou dĺžkou týždenného pracovného času, a to aj s prihliadnutím na to, že do zákona nebolo transponované ani ustanovenie o stanovení maximálneho týždenného pracovného času. Napokon referenčné obdobie 6 mesiacov bolo do právneho poriadku zavedené novelou k 01. 11. 2024, čo podporuje závery o jeho absencii v právnej úprave platnej do 31. 10. 2024.

10. Súd prvej inštancie nesúhlasil ani s tým, že dôvodom pre uplatňovanie referenčných období by malo byť dojednanie v kolektívnych zmluvách o dni voľna pre príslušníka HaZZ v príslušnom kalendárnom polroku. V danom prípade ide o benefit pre zamestnancov priznaný v rámci kolektívneho jednania, nie o vyvažovanie povinnosti zamestnávateľa v rámci dodržania maximálneho týždenného služobného času. V tejto súvislosti nemá vplyv ani rozvrhnutie služieb na obdobie šiestich mesiacov, nakoľko toto súvisí s nerovnomerným rozvrhnutím služobného času na 6 mesiacov a je úplne bez relevancie, či má alebo nemá príslušník o tomto rozvrhu vedomosť.

11. V konaní bolo medzi stranami sporné, či došlo v súvislosti s rozvrhom pracovného času žalobcu k porušeniu článku 6 písm. b) Smernice, teda či priemerný týždenný služobný čas presahoval hranicu 48 hodín (žalovaný takéto prekročenie 48 hodinovej hranice priznal v dvoch šesťmesačných obdobiach). Obe strany sporu predložili vlastné prepočty, ktoré potvrdzovali ich verzie. Žalobca pri výpočte vychádzal z údajov uvedených vo svojich výplatných páskach, konkrétne z hodín vo фонде pracovného času a odsľúžených hodín pohotovosti na pracovisku. Tieto hodnoty sčítal a za konkrétne obdobie určil priemerný počet odpracovaných hodín na týždeň, a to v roku 2021 od septembra 2021 vrátane 49,10 hodín, v roku 2022 51,44 hodín, v roku 2023 49,32 hodín, v roku 2024 do mesiaca august vrátane 49,66 hodín. (september 2021 až december 2021: fond pracovného času 659,8 hod. + pohotovosť 196 hod., spolu 855,8/17,43 týždňa, t. j. 122 dní/7; rok 2022: fond pracovného času 1.954 hod. + pohotovosť 728 hod., spolu 2.682 hod./52,14 týždňa; rok 2023: fond pracovného času 1.966 hod. + pohotovosť 605,93 hod., spolu 2.571,93 hod./52,14 týždňa; januára 2024 až august 2024: fond pracovného času 1.297 hod. + pohotovosť 433,85 hod., spolu 1.730,85/34,86 týždňov, t. j. 244 dní/7). Uvedené priemery prekračujú stanovenú maximálnu hranicu 48 hodín.

12. Žalovaný vo vzťahu k uvedenému výpočtu namietal, že nie je možné vychádzať z fondu pracovného času, ktorý predstavuje veličinu pre naplnenie plánovaných hodín, aby bolo z neho možné vypočítať mzdu. Tvrdil, že nejde o správny ukazovateľ, nakoľko v zmysle § 97 ods. 1 zákona o HaZZ sa ako služobný čas posudzuje aj čerpanie všetkej dovolenky, čas plateného služobného voľna, či čas náhradného voľna za službu nadčas a službu vo sviatok. Fond pracovného (služobného času) vo všeobecnosti označuje súhrn pracovného času, ktorý má zamestnanec odpracovať za určitý časový úsek, spravidla za týždeň, mesiac alebo rok. Z takto definovaného pojmu fondu pracovného času potom nie je dôvod nevychádzať pri zohľadnení odpracovaných hodín príslušníka. Pokiaľ žalovaný namietal zahrnutie aj iných údajov (dovolenka, PN), tak tieto veličiny zohľadnil aj zamestnávateľ pri určení počtu odpracovaných hodín (napr. ID plachty za mesiac august 2022).

13. Nebolo sporné, že služobný čas žalobcu je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že jedna 24 hodinová zmena sa skladá zo 16 hodinovej služby a na to nadväzujúcej určenej 8 hodinovej služobnej pohotovosti na pracovisku (do konca roka 2021 17 hodín služby a 7 hodín pohotovosti). Na pracovisku žalobcu sa striedajú tri zmeny tak, že jedna zmena odsluži 24 hodín a následne má dva dni voľno. Je teda nevyhnutné, že jedna zmena v danom týždni (7 po sebe nasledujúcich dní) odsluži 24 hodinovú zmenu trikrát, čo predstavuje 72 hodín (čo potvrdzujú aj predložené ID plachty - napr. za 8/2021), teda vysoko prevyšuje maximálny týždenný počet hodín. V prípade, ak zmenu odsluži príslušník len dvakrát do týždňa, je na hranici 48 hodín. Ak by súd prepočítal výkon 24 hodinovej zmeny každý tretí deň na rok, tak príslušník odpracuje 121 dní (365/3), čo predstavuje 2.904 hodín (121 x 24 dní), v priemere 55,70 hodín týždenne (2904/52,14 týždňov), teda prevyšuje maximálny priemerný týždenný pracovný čas 48 hodín. Pri dodržaní normy maximálneho týždenného času by mal príslušník ročne odpracovať najviac 2.502,72 hodín (48 x 52,14 týždňa), pričom však pri rozvrhu troch zmien na pracovisku žalobcu by mala jedna zmena odpracovať 2.904 hodín, čo o 401,28 hodín ročne prevyšuje maximálny prípustný čas 48 hodín prepočítaný na rok. Súd prvej inštancie podotkol, že do služobného času (odpracovaných hodín, resp. fondu pracovného času) sa zaráta len výkon služby 18 hodín/17 hodín do konca roka 2021, služobná pohotovosť 8 hodín/7 hodín do konca roka 2021 sa nezaráta. Z uvedeného je zrejmé, že slovenská právna úprava v zákone o HaZZ umožňovala zamestnávateľovi (služobnému úradu) rozvrhnúť príslušníkovi zboru služobný čas tak, že presiahne najvyššiu prípustnú hranicu podľa článku 6 písm. b) Smernice, k čomu aj prichádzalo. Uvedený záver je platný tak v prípade, ak súd vychádzal z počtu hodín fondu pracovného času podľa výplatných pásov, ako aj z plánovaných odpracovaných hodín podľa ID plachty; uvedené veličiny neboli úplne totožné, v oboch prípadoch však išlo o hodiny výkonu služby bez hodín pracovnej pohotovosti. Ak by súd prvej inštancie vychádzal z mesačných prehľadov predložených žalovaným (ID plachty), v ktorých je zaznamenaný počet plánovaných hodín, odpracovaných hodín, hodín pohotovosti (a iné údaje), tak pri výpočte súdu prvej inštancie dochádzalo k prekročeniu maximálneho týždenného pracovného času vo väčšine mesiacov. Z jednotlivých prehľadov je zrejmé, že zamestnávateľ do odpracovaných hodín započítaval aj dovolenky, PN-ky, rehabilitácie a podobne. Súd prvej inštancie však nevidel dôvod na odpočítanie takýchto dní, tak ako naznačoval žalovaný. Právny poriadok takýto postup neupravoval a ustanovenia o neutrálnych dňoch neboli do vnútroštátneho právneho poriadku zavedené. Žalovaným predložený prepočet je stanovený na referenčné obdobie 6 mesiacov, ktoré nie je možné aplikovať, nakoľko nebolo zavedené do vnútroštátneho právneho poriadku. Z jednotlivých mesiacov vyplýva, že k prekročovaniu 48 hodinového týždenného pracovného času v rámci mesiaca dochádzalo aj pri spôsobe výpočtu žalovaným (v prvých dvoch ním uvádzaných polročných obdobiach). V mesiacoch, kde bolo čerpané viac dovolenky, PN-ky, rehabilitácii, prirodzene žalobca odpracoval menej. Napriek uvedenému príkladnému výpočtu je potrebné vychádzať z počtu odpracovaných hodín stanovených časovým fondom, prípadne mesačnými súhrmami (ID plachty), ktoré vypracoval zamestnávateľ žalobcu, zohľadniac situáciu, že neexistovala žiadna právna úprava na určenie počtu odpracovaných hodín výpočtom, ktorý prezentoval žalovaný. Ak žalovaný namietal, že vykladať pojem pracovný čas je potrebné v zmysle Smernice a jej nástrojov, s tým sa súd prvej inštancie stotožnil (v danom prípade je pracovný čas autonómny pojem únieového práva), avšak konkrétny matematický prepočet tak, ako ho prezentoval žalovaný (zistiť skutočne odpracované hodiny a tieto prepočítať na skutočne odpracované dni bez dovolenky, PN, OČR a podobne) zo Smernice nevyplýva. Smernica hovorí o platenej dovolenke a dobe pracovnej neschopnosti ako o dňoch, ktoré sú neutrálne alebo sa do výpočtu nezahŕňajú, pričom výkladové oznámenie uvádza, že neexistenciu práce počas tohto obdobia nemožno použiť na kompenzáciu iných období, počas ktorých sa presiahol maximálny týždenný pracovný čas. Inak povedané skutočnosť, že žalobca nevykonával prácu z dôvodu dovolenky alebo PN, nemôže viesť k takému posúdeniu, že nedošlo k prekročeniu povoleného pracovného času a porušeniu Smernice, pričom za bežného chodu (bez

dovolenky alebo PN) by k porušeniu došlo. Takáto situácia predstavuje aj predmetný prípad, pretože nebyť dovolenky, PN, OČR (prípadne iných okolností), žalobca by pri pravidelnom chode určenom zamestnávateľom permanentne prekračoval maximálny týždenný pracovný čas, keďže pracovná doba je nastavená tak, že pracuje každý tretí deň 24 hodín. Preto výpočet prezentovaný žalovaným podľa názoru súdu prvej inštancie neobstojí.

14. Ak žalobca vo vzťahu k ne/porušeniu 48 hodinového priemerného týždenného pracovného času argumentoval epidemiologickou situáciou spôsobenou ochorením Covid 19, kedy by sa z dôvodu vyhlásenia núdzového stavu nemala aplikovať Smernica, súd prvej inštancie uviedol, že po prvé, k porušovaniu článku 6 písm. b) Smernice dochádzalo aj v iných obdobiach. Za ďalšie, samotná Smernica a priori nevylučuje jej použitie v prípade núdzového stavu, ale výklad Smernice reflektuje na situácie, kedy je potrebné v prípade výnimočných udalostí, pri ktorých si správne vykonanie opatrení určených na zabezpečenie ochrany obyvateľstva v závažných hromadných rizikových situáciách vyžaduje, aby zamestnanci, ktorí majú čeliť udalosti takéhoto druhu, úplne uprednostnili cieľ sledovaný týmito opatreniami, aby ho bolo možné dosiahnuť. Musí tomu byť tak aj v prípade prírodných alebo technologických katastrof, atentátov, ťažkých nehôd alebo iných okolností rovnakej povahy, ktorých závažnosť a rozsah si vyžadujú prijatie nevyhnutných opatrení na ochranu života, zdravia, ako aj bezpečnosti spoločnosti, a ktorých riadny výkon by bol ohrozený, ak by sa museli dodržiavať všetky pravidlá uvedené v Smerniciach 89/391 a 93/104.... V takej výnimočnej situácii sa teda takisto v zmysle článku 2 ods. 2 druhého pododseku Smernice 89/391 od príslušných orgánov požaduje, aby zabezpečili bezpečnosť a zdravie pracovníkov „v čo najväčšom možnom rozsahu“ (C-52/04). Preto v zásade pandemická situácia by mohla byť takou prekážkou, avšak nie v predmetnej veci, pretože bez ohľadu na pandemickú situáciu boli pracovné zmeny na pracovisku žalobcu určené tak, že k porušovaniu Smernice dochádzalo aj v období mimo pandémie, resp. stále.

15. Vo vzťahu k podmienkam nároku na náhradu škody vzniknutú jednotlivcom porušením práva Únie súd prvej inštancie uviedol, že podľa judikatúry súdneho dvora zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripínateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Z uvedenej judikatúry vyplýva, že táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil, a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. Náhradu takejto škody spôsobenej jednotlivcovi môže zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj štát a právo Únie nebráni ani tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. Podľa judikatúry Súdného dvora štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva Únie, ak porušená norma práva Únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám, alebo zakladá povinnosti pre členský štát, porušenie práva Únie je dostatočne závažné a medzi porušením práva Únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd.

16. Vo vzťahu k prvej podmienke súd prvej inštancie uviedol, že táto podmienka je v danom prípade splnená, pretože článok 6 písm. b) Smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia čl. 22 ods. 1 tejto Smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchyliť. Súd prvej inštancie konštatoval porušenie uvedeného článku. Zároveň je splnená aj podmienka porušenia práva Únie dostatočne závažným spôsobom, keďže porušenie článku 6 písm. b) Smernice vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdného dvora (rozsudok C-429/09). Závažnosť porušenia právnej normy je potrebné vnímať aj s ohľadom na ciele Smernice, ktoré mali byť dosiahnuté stanovením maximálneho týždenného pracovného času - právo pracovníkov na primeranú dobu odpočinku a tým ochranu zdravia a bezpečnosť pracovníkov.

17. Súd prvej inštancie mal preukázanú existenciu ujmy vzniknutej žalobcovi a zdôraznil, že nárok poškodeného jednotlivca na náhradu škodu je nárokom sui generis, ktorý má svoj základ v záväzkoch

žalovaného voči Európskej únii, a nie vo vnútroštátnom práve. Súd prvej inštancie v zmysle zásad ekvivalencie a efektivity analogicky aplikoval ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Predmetom ochrany podľa tohto ustanovenia sú také rýdzo osobnostné práva človeka, ktoré ovplyvňujú rozvoj jeho osobnosti a sú s ním úzko späté. Jedná sa o nehmotné hodnoty ľudskej osobnosti v jej fyzickej (telesnej), ako aj psychicko - morálno - sociálnej integrite. Jedným z najvýznamnejších osobnostných práv je aj právo na súkromný a rodinný život, ako aj právo na ochranu zdravia. Práve tieto práva žalobcu boli porušené.

18. Súd prvej inštancie mal preukázané i splnenie podmienky priamej príčinnej súvislosti medzi porušením práva Európskej únie a škodou spôsobenou žalobcovi. Vykonaným dokazovaním súd zistil zásah do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), pretože musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle Smernice a tým na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by mohol venovať rodine, deťom, priateľom, záľubám. Sčasti nedostatok času na rodinu a záľuby môže súvisieť s charakterom práce hasiča, nakoľko samotné 24 hodinové zmeny, prípadne permanentná vnútorná pripravenosť byť k dispozícii v prípade potreby, určite sami o sebe majú vplyv na osobný, rodinný a spoločenský život žalobcu. Avšak práve z tohto dôvodu by malo byť dôsledne rešpektované právo žalobcu na služobné voľno, počas ktorého by mal možnosť venovať sa rodine a spoločenským aktivitám. Tu súd prvej inštancie videl zásah do súkromného a rodinného života žalobcu, resp. ujmu priamo vyvolanú porušením únievého práva (článku 6 písm. b) Smernice), keď vnútroštátna právna úprava, resp. túto úpravu aplikujúci zamestnávateľ pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu neposkytne toľko pracovného voľna, na ktoré má žalobca nárok, resp. mu určí prácu nad povolený rozsah, čím mu priamo obmedzuje realizáciu jeho potrieb v rodinných a sociálnych vzťahoch. Sám žalobca potvrdil, že zásahy do jeho osobnostných práv začal vnímať takmer hneď po nástupe do práce, kedy vzhľadom na jeho pracovnú dobu došlo k výraznej strate voľného času, resp. času, ktorý by mohol venovať rodine. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že pracovný čas žalobcu mu zasahuje do jeho rodinného života, keď nemá dostatok času venovať sa svojim deťom, byť prítomný na významných udalostiach v ich živote, čo vnáša napätie aj do vzťahu s manželkou. Samotný zásah prezentuje aj tá skutočnosť, že napriek tomu, že svoju prácu vykonáva rád (navyše ide o prácu, o ktorú mal záujem už dlhodobo a do ktorej sa hlásil už pred 10 rokmi), uvažuje, že v prípade, ak nedôjde k zmene ohľadom podmienok pracovného času, zmení zamestnanie, aby sa mohol viac venovať rodine, najmä v období, keď sú deti ešte malé. Súd prvej inštancie uviedol, že nechce tvrdiť, že nebyť porušenia Smernice, k nedostatku času na deti, napätiu v rodinných vzťahoch, prípadne k nemožnosti zúčastniť sa na rodinných, školských alebo iných voľnočasových aktivitách, by nedošlo, avšak pri rešpektovaní práv žalobcu priznaných Smernicou by mal mať vytvorený väčší časový priestor na venovanie sa rodine, oddychu, záľubám. Zároveň nejde len o subjektívne, ničím nepreukázané vnímanie žalobcu, nakoľko aj objektívne (t. j. pri akejkoľvek inej osobe v obdobných podmienkach) by bolo možné permanentné ukraľovanie zamestnanca o jeho voľný čas, na ktorý má nárok, považovať za citeľnú ujmu, resp. za zásah do osobného, rodinného alebo spoločenského života. Bolo potrebné vziať do úvahy, že právo žalobcu je porušované niekoľko rokov. Jeho pracovná náplň je značne riziková a náročná, žalobca plní v spoločnosti zodpovedné úlohy, ktoré vyžadujú fyzickú a psychickú pripravenosť a odolnosť, čo znásobuje potrebu riadneho odpočinku po práci, čas venovaný záľubám, rodine, alebo akejkoľvek inej činnosti, ktorá nemá súvis s jeho pracovnou pozíciou.

19. Čo sa týka peňažnej satisfakcie za porušenie práva žalobcu, zo Smernice potom nemožno vyvodit', že by právo EÚ uprednostňovalo niektorú z foriem náhrady škody, keďže neobsahuje nijaké ustanovenie týkajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. Z európskej judikatúry však vyplýva, že náhrada škôd spôsobených jednotlivcom porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu ich práv. Vzhľadom na tvrdený a preukázaný charakter ujmy je analogické použitie § 13 Občianskeho zákonníka týkajúce sa odstraňovania následkov zásahu do osobnostných práv na daný prípad adekvátne. Vzhľadom na charakter zásahu a okolností zásahu do práv žalobcu neprichádza do úvahy žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žaloba na odstránenie následkov, ako ani morálna satisfakcia (napr. ospravedlnenie a podobne), ktorá vzhľadom na nezvratnú stratu voľného času nie je dostatočným zadostučinením. Preto práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie ujmy. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu, preto sa súd prvej inštancie nestotožnil so žalobcom stanoveným výpočtom nemajetkovej ujmy odvíjajúcej sa od hodín určenej služobnej pohotovosti a jej doplatku do výšky nariadenej služobnej pohotovosti. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je určovaná základnými

zákonými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vznikutej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadostučinenia) a okolnosťami za ktorých k porušeniu práva došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne, napríklad, aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu, alebo napr. či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú neobanlivosť alebo naopak o úmysel).

20. Súd prvej inštancie mal preukázaný zásah do práva žalobcu nad maximálny 48 hodinový pracovný čas. Z výsluchu žalobcu vyplynulo, že vníma zásahy najmä v rodinnom živote, vo vzájomnom vzťahu s maloletými deťmi, kde nemá časový priestor sa im dostatočne venovať, pričom žalobca pociťuje aj narastajúce nezhody s manželkou plynúce z nedostatku voľného času. Rovnako z výsluchu vyplynulo ochladenie vzťahov s priateľmi a obmedzenie možnosti venovať sa záľubám. Je daný zrejmy zásah do rodinného, osobného a spoločenského života. Tento zásah je kontinuálny, pretrváva počas celého žalovaného obdobia. Žalobca vykonáva povolanie hasiča 5 rokov. Je nutné prihliadnúť aj k okolnostiam a príčinám zásahu do osobnostných práv žalobcu, a to, že Slovenská republika ako členský štát EÚ neurobila potrebné opatrenia na zavedenie maximálneho týždenného pracovného času do svojho právneho poriadku, hoci takýto záväzok mala. Zároveň k okolnostiam vzniku ujmy je potrebné zdôrazniť, že takto navodený stav v rozpore s normou Únie štát toleroval, resp. z neho vychádzal. Vzhľadom k tomu, že sa v rozpore so Smernicou nezapočítava služobná pohotovosť do služobného času, príslušník prekračuje 40 hodinový týždenný pracovný čas určený zákonom o HaZZ, ako aj maximálny prípustný týždenný pracovný čas podľa Smernice. Už pri plánovaní služieb pri 3 zmenách je zrejme, že uvedené časy budú prekračované a s týmto uzročením sú aj plánované služby príslušníkov. Sumarizujúc uvedené súd prvej inštancie ako primeranú náhradu priznal žalobcovi sumu 2.200,- eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Súd prvej inštancie považoval uvedenú sumu za primeranú zohľadniac dĺžku, intenzitu zásahu, spôsob zásahu a okolnosti, ako k nemu došlo (resp. dochádzalo). Za rozhodnú okolnosť súd prvej inštancie považoval to, že štát neposkytol riadnu právnu ochranu žalobcovi, resp. porušoval jeho práva priznané normami Únie, pričom štát si musel byť vedomý záväzkov zo Smernice, ktoré navyše neúplne/nesprávne transponoval. Ak žalovaný namietal, že žalobca pri vzniku služobného pomeru žalobca akceptoval všetky podmienky, vedel o platových podmienkach, o služobnej pohotovosti a pracovnom čase, toto mu nemôže byť na ľarchu, žalobca je v postavení slabšej strany (rozsudok Súdneho dvora vo veci G. Fuß v spojení s rozsudkom C445/06 vo veci Danske Slagterier). Navyše sám žalobca uviedol, že o nezarátavaní pohotovosti do fondu pracovného času vopred nevedel a zároveň, že sa snažil podmienky výkonu služby riešiť s nadriadenými. Súd prvej inštancie zohľadnil aj rozhodovaciu prax iných súdov v skutkovo obdobných veciach, kde súdy na základe vlastnej úvahy priznávali náhrady v rozsahu 2.000,- eur až 4.800,- eur, pričom priznanú nemajetkovú ujmu považoval za primeranú aj pri jej porovnaní s prípadmi odškodňovania obetí trestných činov.

21. Čo sa týka námietky premlčania vznesenej žalovaným za mesiac september 2021, súd prvej inštancie ju nepovažoval za dôvodnú. Všeobecná premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka). V prípade nemajetkovej ujmy je začiatok plynutia premlčacej doby viazaný na okamih, kedy k takému zásahu došlo. Či došlo k zásahu, t. j. k porušeniu článku 6 písm. b) Smernice v mesiaci september 2021, bolo možné zistiť najneskôr po dovŕšení mesiaca a právo na náhradu nemajetkovej ujmy bolo možné uplatniť prvý deň nasledujúceho mesiaca, dňa 01. 10. 2021. Žaloba bola podaná dňa 01. 10. 2024, teda v rámci trojročnej premlčacej doby.

22. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Žalobca bol v konaní úspešný v základe nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, preto mu súd prvej inštancie priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť však aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Priznanie plnej náhrady trov konania je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobcu je nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela od úvahy súdu. Poukázal v súvislosti s týmto názorom na záver Ústavného súdu SR (uznesenie IV. ÚS 71/2019-12 zo dňa 07. 02. 2019).

23. Proti výroku I. a III. rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), e) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej ako „CSP“). Žalovaný prezentoval názor, že samotné nesprávne transponovanie ešte samo o sebe nezakladá právo žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd musí skúmať samotné porušenie článku 6 písm. b), od ktorého si žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy. Čl. 2 Smernice obsahuje definície pojmov „pracovný čas“ a „čas odpočinku“, pričom nepriznáva žiadne právo pracovníkom. Za pracovný čas možno považovať v zmysle judikatúry SD EÚ len tieto časy: 1/ pracovník pracuje, 2/ pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa, 3/ pracovník musí vykonávať svoju činnosť alebo povinnosti. Žalovaný mal za to, že pracovným časom v zmysle judikatúry sú zmena zložená z bežného výkonu služby (16 alebo 17 hodín v závislosti od konkrétneho roku), na to nadväzujúca nočná pohotovosť (8 alebo 7 hodín v závislosti od konkrétneho roku), spoločne 24 hodinová zmena. Ďalej pracovným časom sú školenia, odsľúženie hodiny mimo celých zmien, rekondičné pobyty (aj keď ide o odpočinok, žalovaný ho považuje za pracovný čas, nakoľko príslušník vykonáva pokyny zamestnávateľa, a teda vykonáva regeneráciu) Implicitne aj Súdny dvor viackrát poukázal na to, že určujúcim faktorom pri stanovovaní „pracovného času“ je skutočnosť, či je pracovník povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom alebo vykonáva pokyny a povinnosti zamestnávateľa. Preto časy ako DOV (riadna ročná dovolenka), DOD (dodatková dovolenka), DOS (dovolenka za sviatok), VS (voľno za sviatok), VSZ (voľno zo všeobecného občianskeho záujmu), SVP (voľno z kolektívnej zmluvy) nikdy nemôžu byť považované za pracovný čas. Tieto časy je potrebné vyňať z prepočtov, ktoré duplikoval žalobca v konaní. Skutočnosť, že by Smernica 2003/88/ES nebola správne transponovaná, nemôže automaticky zakladať domnienku, že žalobca pracoval počas výkonu svojej služby pravidelne viac ako 48 hodín. Je preto povinnosťou žalobcu preukázať samotné porušenie článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vo vzťahu k jeho plánu služieb, aby mohol byť v predmetnom konaní úspešný. Samotná nesprávna transpozícia akejkoľvek smernice nemôže nikdy zakladať nárok na náhradu škody, resp. v tomto prípade nemajetkovej ujmy, fyzickej osobe. Je to z dôvodu, že jedine Európska komisia môže podniknúť právne kroky voči členskému štátu Európskej únie, ktorý netransponuje určitú smernicu do svojho vnútroštátneho poriadku. Táto právomoc je v rukách Európskej komisie v zmysle článku 258 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej ako „ZFEU“). S poukazom na článok 258 ZFEU poukázal žalovaný na tú skutočnosť, že osvojiť si otázku správnej či nesprávnej transpozície akejkoľvek smernice môže iba Európska komisia a nie vnútroštátny súd. Prípadné porušenie povinnosti členského štátu Európskej únie transponovať akúkoľvek smernicu do vnútroštátneho poriadku zakladá iba zodpovednosť členského štátu voči Európskej únii a nie voči konkrétnym fyzickým osobám. Nárok fyzickej osoby môže vzniknúť iba ako nežiadúci dôsledok nesprávnej transpozície Smernice 2003/88/ES; to znamená, že súd prvej inštancie má skúmať, aký mala nesprávna transpozícia Smernice 2003/88/ES dopad na žalobcu. Súd prvej inštancie bol, podľa názoru žalovaného, povinný venovať sa špecifikám tohto prípadu, ak teda sám stanovil, že ide o žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je v každom prípade osobitá, jedinečná a špecifická. Nemožno len všeobecne skonštatovať určité skutočnosti, pričom súd prvej inštancie tieto svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nevysvetlil. Súd prvej inštancie nesprávne podľa názoru žalovaného aj cit: „Zohľadnil pri tom aj skutočnosť, v akom rozsahu je priznávaná výška nemajetkovej ujmy žalobcom v obdobných súdnych sporoch.“ Žalovaný považoval takéto tvrdenie za nesprávne a mylné. Poukazujúc na skutočnosť, že súd musí ku každej žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy pristupovať individuálne. Tak ako je osobnosť každého človeka individuálna, rovnako je individuálny vznik nemajetkovej ujmy. Je na mieste žiadať konajúci súd, aby pri rozhodovaní o žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy zistil všetky špecifiká konkrétneho prípadu; zistil, či nesprávna dikcia zákona má skutočne negatívny dopad na žalobcu a v prípade ak áno, tak aký je rozsah tejto nemajetkovej ujmy; či teda nestačí iba konštatovanie porušenia práv žalobcu; a či teda na účely satisfakcie nemôže stačiť konštatovanie porušenia, resp. iná forma satisfakcie namiesto náhrady v peniazoch (ospravedlnenie atď.). Žalovaný sa nestotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie hrubo porušil práva žalovaného, nakoľko všeobecne skonštatoval v konaní nedokázanú skutočnosť, pričom súd prvej inštancie vôbec nevysvetlil v čom spočívali údajné zásahy do osobnostných práv žalobcu. Žalovaný pripomenul hypotézu žaloby, že ide o žalobu, ktorou sa žalobca domáhal údajnej nemajetkovej ujmy z dôvodu, že pracoval nad rámec 48-hodinového maximálneho týždenného pracovného času. Je teda logické, že súd prvej inštancie mal primárne vzhliadnuť, či k prekročeniu predmetného limitu došlo alebo nie a ak áno, tak v akom rozsahu, čo bolo povinnosťou súdu prvej inštancie skonštatovať aj v rozsudku. Súd v tomto smere nesprávne konštatoval a zamieňal fond pracovného času s pracovným časom v zmysle čl. 6 Smernice. Žalovaný považovala bod 47. rozhodnutia za nepreskúmateľný, neodzrkadľujúci skutočnosť a nesprávne vysporiadanie sa s kľúčovými otázkami v danom konaní spôsobilo porušenie

práv na strane žalovaného. Súd prvej inštancie bez bližšie odôvodnenia síce skonštatoval existenciu 1. podmienky náhrady nemajetkovej ujmy, avšak žiadnym spôsobom ju nevysvetlil, a teda žalovaný nemôže rozporovať konkrétne tvrdenia súdu prvej inštancie, keďže žiadne konkrétne tvrdenia neexistujú. Ide teda o nepreskúmateľné rozhodnutie, pričom následne žalovaný uviedol teoretické východiská pojmu „nepreskúmateľné rozhodnutie“ aj s poukazom na stanovisko Najvyššieho súdu SR publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR č. 2/2016, ktorý zakladá inú vadu konania.

24. Žalovaný ďalej poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal s otázkou fondu pracovného času. Je zrejmé, že fond pracovného času v sebe zahŕňa nie len pracovný čas v zmysle článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES, ale taktiež aj čas odpočinku v zmysle článku 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES. Súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal aj s otázkou § 97 zákona č. 315/2001 Z. z. Zákon č. 315/2001 Z. z. považuje určité časy odpočinku za výkon štátnej služby, avšak tie časy nie sú výkonom štátnej služby. Ide o časy podľa § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. To znamená, že ak aj fond pracovného času do seba započítava ako služobný čas aj čas dovolenky, voľna za sviatok, voľna z kolektívnej zmluvy či iné voľná, tak tieto nie sú výkonom štátnej služby a teda na účely Smernice 2003/88/ES tieto jednoznačne a nespochybniteľne možno subsumovať pod čas odpočinku podľa článku 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES. Z uvedeného dôvodu považuje žalovaný výpočty žalobcu za nesprávne a absolútne ignorujúce časti Smernice 2003/88/ES.

25. Poukázal na konkrétne články Smernice 2003/88/ES (čl. 2, 6, 15 a 17) a na transpozičné články k nim, pričom v tejto súvislosti uviedol, že § 97 zákona č. 315/2001 Z. z., na ktorý opakovane poukazuje žalobca, nebol, nie je a ani nikdy nebude transpozičným článkom k údajnému rozšíreniu pojmu „pracovný čas“ v Slovenskej republike. Ust. § 97 zákona č. 315/2001 Z. z. absentuje ako transpozičný článok, ku ktorémukoľvek relevantnému ustanoveniu transpozície Smernice 2003/88/ES, a teda tento nemožno považovať za akokoľvek relevantný v tomto konaní o náhradu nemajetkovej ujmy. Ust. § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. je nevyhnutným ustanovením na účely zabezpečenia mzdy príslušníkov HaZZ. Všetky časy, za ktoré príslušníkom HaZZ patrí mzda musia byť obsiahnuté v tzv. plachte služieb, nakoľko takáto plachta služieb každého príslušníka HaZZ je na konci mesiaca zasielaná na mzdové oddelenie, kde je z nej vypočítavaná výplatná páska. Ak príslušníkovi HaZZ patrí mzda za dovolenku či iné voľno, tak toto musí byť obsiahnuté v plachte služieb, inak by mu za toto obdobie nebola vyplatená mzda. Uvedený cieľ zabezpečuje práve § 97 zákona č. 315/2001 Z. z.

26. K referenčným obdobiam žalovaný uviedol, že pre zodpovedanie otázky, či došlo v prípade žalobcu k porušeniu článku 6 písm. b/ Smernice, sa súd prvej inštancie nesprávne vysporiadal s otázkou referenčných období, nakoľko uviedol, že žiadne referenčné obdobie nebolo transponované do právneho poriadku Slovenskej republiky. Žalovaný poukázal na minimálne 4 dôvody potreby aplikácie referenčných období:

1/ Referenčné obdobia ustanovuje § 86 ods. 1 zákona o hasičskom zbore, ktorý stanovuje, že nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov.

2/ V zmysle kolektívnych zmlúv pre príslušníkov HaZZ platí, že referenčné obdobia sú 6-mesačné a v praxi sa to odzrkadľuje pri príprave prerokovaní a prijatí kolektívnych zmlúv, napr. čl. 3, ods. 15 Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov HaZZ na rok 2023 a rovnako aj na rok 2024, kde sa uvádza: Služobný úrad poskytne príslušníkovi na jeho žiadosť podľa § 141, ods. 3, písm. c) Zákonníka práce 1 deň služobného voľna v prvom polroku kalendárneho roka 2023 alebo 24 a 1 deň služobného voľna v druhom polroku kalendárneho roka 2023, za čas služobného voľna patrí príslušníkovi služobný plat.

3/ Samotná Smernica už v preambule stanovuje v zmysle ods. 15, 16, že určité odvetvia vyžadujú pružnosť pri uplatňovaní ustanovení Smernice. Konkrétne podľa čl. 17 ods. 3 písm. b III. explicitne ustanovuje protipožiarné služby ako aj odchýlku od čl. 16 teda od 4 mesačného referenčného obdobia. V tomto smere poukázal na ust. § 1 ods. 1 zákona o ochrane pred požiarmi, ktorý stanovuje cieľ HaZZ. Teda ochranu života, zdravia, osôb, majetku a životného prostredia. Mal za to, že funkčnosť hasičských staníc je nevyhnutná pri nepretržitej prevádzke, a teda sa na HaZZ uplatňuje odchýlka od referenčného obdobia.

4/ Aj z praxe napokon vyplýva, že služby príslušníkov HaZZ sa v skutočnosti plánujú na 6 mesiacov. Súd prvej inštancie síce dospel k záveru, že pojem „referenčné obdobie“ nebolo transponované do právneho poriadku Slovenskej republiky, avšak tento záver súd prvej inštancie žiadnym spôsobom neodôvodnil. Súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s

1/ § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., ktorý jasne stanovuje, že obdobie rozvrhu nerovnomerne rozvrhnutého služobného času žalobcu je šesť mesiacov,
2/ skutočnosťou, že cieľ § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. je totožný ako cieľ pojmu „referenčné obdobie“, teda že ide o rozvrhnutie pracovného, resp. služobného času do určitého obdobia,
3/ skutočnosťou, že Zmluva o fungovaní Európskej únie nevyžaduje doslovnú transpozíciu smerníc, pričom sa prihliada na cieľ,
4/ skutočnosťou, že samotná Smernica 2003/88/ES prezumuje, že v prípade protipožiarnych služieb (HaZZ) je potrebné (ods. 15 a 16 preambuly) prihliadať na pružnosť určitých ustanovení, pričom medzi výnimkami od článku 16 písm. b/ sa nachádzajú aj protipožiarné služby (článok 17),
5/ praxou, keďže aj v skutočnosti sa žalobcovi rozvrhujú služby do obdobia šiestich mesiacov, teda on sám vie už v podstatnom predstihu ako bude pracovať, pričom si teda môže napláňovať aj svoj voľný čas tak, aby na jednej strane mohol plniť slobodne zloženú prísahu, teda morálny záväzok voči spoločnosti, že bude ochraňovať život a zdravie osôb, majetok a životné prostredie a zároveň sa mohol venovať aj svojej rodine, koníčkovi a iným voľnočasovým aktivitám. Z uvedeného vyplýva, že nemožno prijať ani všeobecnú argumentáciu súdu prvej inštancie z bodu 47. napadnutého rozsudku, keďže sa súd prvej inštancie ani v tejto otázke nevysporiadal so žiadnou námietkou žalovaného, a teda napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný aj v tomto prípade.

27. Napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný aj čo otázky pracovného času. Súd prvej inštancie opomenul vysporiadať sa s otázkou toho, čo je pracovným časom a čo je časom odpočinku. Žalobca predložil konajúcemu súdu ním vytvorený prepočet údajných odpracovaných hodín, pričom podstatná časť predmetného prepočtu sa vysporiadala iba s mzdovou otázkou, teda dopočítania si vyplatenej časti finančnej odmeny za určenú služobnú pohotovosť (15 %, resp. 30 %) do výšky vyplácanej časti finančnej odmeny za nariadenú služobnú pohotovosť (50 %). Súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s otázkou, či teda došlo k prekročeniu limitu stanoveného podľa článku 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES, s čím sa vysporiadať ani nemohol, keďže otázku pracovného času ani neriešil a ani nestanovil obdobie, v rámci ktorého by potenciálne túto otázku skúmať mohol. Pri tu uvedených skutočnostiach je na mieste znovu poukázať na hypotézu podanej žaloby, teda že vzhľadom na údajne nesprávne transponovanú Smernicu 2003/88/ES mal žalobca odpracovať viac hodín ako mu povoľuje článok 6 písm. b/ Smernice, čím mu mala vzniknúť nemajetková ujma, ktorú si dopočítal ako rozdiel finančného hodnotenia za určenú služobnú pohotovosť (15 % / 30 %) a finančného hodnotenia za nariadenú služobnú pohotovosť (50 %), pričom viackrát konštatoval, že nejde o mzdový nárok. Súd prvej inštancie sa s touto skutočnosťou vôbec nevysporiadal, keďže prihliadol iba na počet hodín služobnej pohotovosti a otázku fondu pracovného času, čiže otázku hodín pracovného času spolu s časom odpočinku, ktorý je taktiež zahrnutý do fondu pracovného času už neriešil a to aj napriek tomu, že ide o podstatnú otázku, v ktorej sa argumentácia žalobcu a žalovaného bezpochyby rozchádzala. Zatiaľ čo žalobca tvrdil, že fond pracovného času je jeho pracovným časom, teda údajne pracuje aj v čase dovolenky, dodatkovej dovolenky, dovolenky vo sviatok bez odpočtu, voľna za prácu vo sviatok, voľna z kolektívnej zmluvy atď., tak žalovaný mal za to, že tieto hodiny nemožno považovať za pracovný čas, na čo nielen v odvolaní, ale v priebehu celého konania poukazoval. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal ani s otázkou § 97 zákona č. 315/2001 Z. z., ktorý nepovažuje, ale iba posudzuje určité hodiny času odpočinku ako služobný čas, keďže za tieto hodiny patrí príslušníkom HaZZ mzda, a to aj napriek tomu, že nejde o služobný čas. Je preto na mieste konštatovať, že napadnutý rozsudok je aj v tomto rozsahu absolútne nepreskúmateľný, keďže nevedno zistiť, ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že malo dôjsť k prekročeniu limitu podľa článku 6 písm. b/ Smernice.

28. Žalovaný ďalej namietal, že súd prvej inštancie nedostatočne vysvetlil postup pri vyčíslení nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca je v danom spore slabšou stranou, čo je v rozpore so spravodlivým súdnym procesom. Žalobca v predmetnom konaní voči štátu (MV SR) nevystupuje ako podriadený subjekt, nakoľko MV SR vystupuje ako právnická osoba, a teda je tu princíp kontradiktórnosti a rovnosti zbraní preukázať jednotlivé tvrdenia. Ak na celé konanie súd prvej inštancie nazeral takýmto spôsobom, je zrejмый postup pri uplatňovaní nemajetkovej ujmy aj spôsobom, akým sa snažil obísť nastolenú otázku o tom, čo je a čo nie je pracovným časom. Súd prvej inštancie následne skonštatoval, že za primeranú považoval sumu 2.200,- eur, avšak napadnutý rozsudok je aj v tejto časti nepreskúmateľný. Súd prvej inštancie sa okrem skutočnosti, že sa nevysporiadal ani s otázkou, či teda došlo k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času u žalobcu alebo nie, nevysporiadal ani s otázkou vzniku nemajetkovej ujmy. Žalobca síce na pojednávaní dňa 14. 02. 2025 uviedol určité skutočnosti vo vzťahu k jeho nemajetkovej ujme, avšak tieto nikdy nepreukázal,

dokonca ani neuviedol také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali existenciu akejkoľvek ujmy. Súd prvej inštancie pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vôbec nevychádzal zo skutočnosti, že či a ak áno, tak v akom rozsahu bol 48-hodinový priemerný týždenný pracovný čas prekročený a jeho záver je iba výsledkom priznania časti náhrady nemajetkovej ujmy žiadanej žalobcom vypočítanej ako doplatok rozdielu finančnej odmeny medzi určenou a nariadenou služobnou pohotovosťou, pričom z napadnutého rozsudku ani len nevyplýva, prečo nebolo možné stanoviť inú satisfakciu ako je náhrada v peniazoch a to aj napriek tomu, že § 13 Občianskeho zákonníka stanovuje rozdielne spôsoby satisfakcie, pričom tieto spôsoby satisfakcie sú vo vzájomnom vzťahu hierarchie. Je preto na mieste očakávať, že súd prvej inštancie sa mal vysporiadať aj so skutočnosťou, prečo iné, menej invazívne spôsoby satisfakcie nie sú dôvodné. Žalovaný podotkol, že ani jedno tvrdenie žalobcu na pojednávaní nebolo v konaní dokázané. Súd prvej inštancie aj bez predloženia akéhokoľvek dôkazu si osvojil všetky tvrdenia žalobcu, pričom sa s námietkami žalovaného ani v jednej časti rozsudku nevysporiadal.

29. Predmetom žaloby je náhrada nemajetkovej ujmy a nie náhrada skutočnej škody spočívajúcej v rozdielnom finančnom ohodnotení žalobcu za služobnú pohotovosť, ktorá skutočnosť ani nie je porušením žiadneho práva žalobcu, čo deklaroval samotný Súdny dvor EÚ v rozhodnutí vo veci C-742/19 (bod 98), z ktorého vyplýva, že článok 2 Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa doba, ktorú príslušník strávi zdržiavaním sa na svojom útvare počas služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, pričom nevykonáva skutočnú prácu, odmeňovala iným spôsobom ako doba štátnej služby, počas ktorej tento príslušník plní služobné úlohy. Žalovaný s poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-742/19 má za to, že keď nemožno hovoriť o skutočnej škode spočívajúcej v rozdielnom ohodnotení výkonu služby a služobnej pohotovosti, teda na skutočnosť, že ich rozdielne ohodnotenie neznamená zásah do mzdových práv pracovníkov, tak žalovanému nie je jasné, prečo žalobca počíta svoju nemajetkovú ujmu práve týmto spôsobom. Žalovaný mal teda za to, že keď rozdielne ohodnotenie určenej a nariadenej služobnej pohotovosti nepredstavuje skutočnú škodu, tak nemožno toto rozdielne ohodnotenie určenej a nariadenej služobnej pohotovosti považovať za spôsobilé na vypočítanie nemajetkovej ujmy.

30. Žalobca na jednej strane tvrdí, že videl nemajetkovú ujmu v tom, že nemá dostatok času na regeneráciu fyzických a psychických síl a že nemá čas, ktorý by mohol tráviť so svojou rodinou, pritom svoju nemajetkovú ujmu pociťuje vždy k 10-temu dňu v mesiaci (výplatnému dňu) a vždy len v rozsahu rozdielu odmeny za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť, pričom absolútne ignoruje fakt, že či a v akom rozsahu pracoval nad rámec článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Žalovaný opakovane uvádzal, že výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požadoval vo výške 5.126,56 eur, považuje za zjavne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmovou žalobcu podľa názoru žalovaného neporovnateľne vyššia. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. *Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo*), pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napr. *Flux v. Moldavsko*, *Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo*). Okrem toho Európsky súd pre ľudské práva vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanej vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napr. *Público-Comunicacáo Social, S. A. v. Portugalsko*). Napokon Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. *Iltalehti a Karhuvaara v. Fínsko*). Žalobca neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol v čom tento „údajný neoprávnený“ zásah spočíval. Nestačí totiž, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané. Chýbajúce skutkové tvrdenia nie je možné nahradiť odvolávaním sa na rozhodovacie činnosti iných súdov v obdobných prípadoch. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne. Žalovaný mal za to, že žalobca, ako ani jeho právny zástupca, v konaní nepreukázali zásah do súkromného, rodinného života či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napr. v medziľudských vzťahoch, či nepriaznivost' zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy

v peniazoch (t. j. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencie závažnej ujmy, ktorú treba riadne a konkrétne preukázať. Žalovaný zdôraznil, že zo strany žalobcu nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by utrpel ujmu, ktorá by v značnej miere znížila jeho dôstojnosť resp. vážnosť v spoločnosti. Súčasne žalovaný poukázal aj na skutočnosť, že žalobca sa žalobou nedomáha aby sa „upustilo od neoprávneného zásahu“ do jeho práva na ochranu jeho osobnosti, ani aby sa odstránili následky takéhoto zásahu. Podaná žaloba tak vôbec nerieši (údajný protiprávny) stav do budúcnosti, ale naopak vytvára priestor pre opätovné čiastkové žaloby. Skutočnosť, že žalobca nemôže venovať toľko času, koľko by si predstavoval, rodine, priateľom a/alebo voľnočasovým aktivitám a koníčkum, ktoré však nijako nepopísal, ani nemenoval, nie je argumentom utrpenej ujmy v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice; medzi uvedeným neexistuje priama a bezprostredná príčinná súvislosť. Je úplne bežné (predovšetkým v súčasnej dobe), že dospelí ľudia majúci vlastné rodiny, ktoré živia svojou prácou, prirodzene nemajú toľko voľného času na priateľov a voľnočasové aktivity, ktorým sa venovali napríklad v mladosti počas štúdií a pod. Uvedené ale nepredstavuje podľa žalovaného argument spôsobilý preukázať dôvodnosť uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Navyše je potrebné uviesť, že žalobca nikde neuviedol, že by na priateľov a prípadné voľnočasové aktivity, rodinu priestor nemal vôbec alebo že by mu žalovaný v tejto činnosti akokoľvek bránil. V priebehu konania pred súdom prvej inštancie žalobca ani netvrdil (tobôž nepreukázal), že by jeho práca bola výlučným dôvodom, pre ktorý sa rodine, blízkym, priateľom, prípadne voľnočasovým aktivitám venuje menej. Uvedené považuje žalovaný za kľúčové, nakoľko ak sa z posudzovania vplyvu faktorov na zníženie času na voľnočasové aktivity, rodinu, blízkych, priateľov nedá abstrahovať jedine jeden (a to práca žalobcu), ktorý by ako jediný bránil slobodnému nakladaniu s voľným časom, tak nie je možné jednoznačne tvrdiť, že nesprávne prebratie Smernice je tým jediným a výlučným faktorom, v dôsledku ktorého žalobca rodine, priateľom či koníčkum venuje menej času. Súd prvej inštancie sa tvrdeniami žalobcu v tomto smere nijako bližšie nezaoberal a tento súvis neskúmal, čo žalovaný považuje za vadu konania.

31. Okrem uvedeného sa súd prvej inštancie vôbec nevysporiadal s niekoľkými námietkami žalovaného. Rozsudok súdu prvej inštancie vôbec neodôvodňuje, prečo na navrhovaný spôsob výpočtu priemerného týždenného pracovného času vôbec neprihliadol a ani sa ním nezaoberal a žiadnym iným spôsobom sa s ním nevysporiadal. Súd prvej inštancie nezodpovedal ani na otázku, prečo považuje prepočty žalobcu za správne. Súd prvej inštancie ani neopísal rozsah preukázanej nemajetkovej ujmy, keďže výšku nemajetkovej ujmy žiadnym spôsobom neodôvodnil. Súd prvej inštancie sa rovnako nevysporiadal ani s otázkou pracovného času vo vzťahu k času odpočinku v zmysle článku 2 Smernice 2003/88/ES.

32. Žalovaný podal odvolanie aj proti tretiemu výroku napadnutého rozsudku, ktorým súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnej výške, t. j. 100 %. Žalovaný sa s týmto názorom súdu prvej inštancie nestotožnil a mal za to, že nárok žalobcu bol nesprávne uplatnený a v danom prípade sa jedná o nesprávne právne posúdenie veci. V závere svojho odvolania žalovaný zosumarizoval ním uvádzané skutočnosti a navrhol Krajskému súdu v Nitre ako súdu odvolaciemu, aby zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

33. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. K námietke žalovaného, že nebola preukázaná nesprávna transpozícia Smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času do právneho poriadku Slovenskej republiky uviedol, že súd prvej inštancie v bodoch 12. a 13., a zároveň v bodoch 44. a 46. jasne definoval porušenie čl. 6 písm. b) Smernice keď poukázal, že na základe listinných dôkazov – prehľadu odpracovaných hodín, výplatných pásov, ID plácht, bolo dokázané, že žalobca pracoval nad maximálny dovolený čas 48 hod./týždenne. Súd prvej inštancie tak jasne uviedol koľko pracoval žalobca v rozpore s čl. 6 písm. b) Smernice, a preto považoval túto univerzálnu námietku žalovaného za irelevantnú.

34. Žalovaný ďalej namietal použiteľnosť údajov fondu pracovného času keď uviedol, že fond pracovného času v sebe zahŕňa nie len pracovný čas, ale i čas odpočinku. Podľa názoru žalobcu sa súd prvej inštancie správne v bode 45. napadnutého rozhodnutia vysporiadal s použiteľnosťou údajov z fondu pracovného času v zmysle ust. § 97 ods. 1 zákona o HaZZ. Práve z tohto ustanovenia *expressis verbis* totiž vyplýva, že ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje aj čas čerpania dovolenky, plateného služobného voľna, zdokonaľovacej služby podľa osobitného predpisu, účasti na rekondičnom pobyte, prehlbovania kvalifikácie... tiež neprítomnosť príslušníka v štátnej službe z dôvodu

dočasnej neschopnosti na vykonávanie štátnej služby z dôvodu choroby alebo úrazu, karantény atď. Fond pracovného (služobného) času tak vo všeobecnosti označuje súhrn pracovného času, ktorý má zamestnanec odpracovať za určitý časový úsek, spravidla za týždeň mesiac alebo rok. Z takto definovaného pojmu fondu pracovného času potom podľa názoru žalobcu nie je dôvod nevychádzať pri zohľadnení odpracovaných hodín žalobcu. Zákonodarca totiž až novelou účinnou od 01. 11. 2024 do zákona o HaZZ doplnil odsek 3 a upravil, že napr. dovolenku nie je možné započítavať do priemerného pracovného času, čo vzhľadom na vnútornú logiku uvedeného ustanovenia potvrdzuje nutnosť v prípade absencie tejto úpravy (spomenutého odseku 3), tam uvedený čas do priemerného pracovného času zahrnúť. Z jednotlivých ID plachiet žalobcu navyše vyplýva, že aj žalovaný (zamestnávateľ žalobcu) započítaval do odpracovaných hodín žalobcu aj dovolenky, PN-ky, rehabilitácie a pod. (napr. ID plachta za mesiac 8/2022). Na túto skutočnosť správne poukázal súd prvej inštancie v bode 45. napadnutého rozhodnutia. Vyjadrenie žalovaného, ktoré popiera vyššie uvedenú právnu logiku považoval žalobca za nesprávne z toho dôvodu, že je priam iracionálne, aby žalovaný pristúpil k zmene právnej úpravy (doplnením ods. 3 do ust. § 97 Zákona o HaZZ), keby táto už dávno predtým riadne reflektovala požiadavky Smernice. Taktiež je nelogické, aby žalovaný pri vytváraní ID plachiet nevykonával žiadne korekcie pracovného času a vychádzal z ust. § 97 zákona o HaZZ, avšak následne „keď sa mu to hodí“ pod ťarchou súdnych konaní pristupuje k inému postupu. Právnu obranu, ktorú uvádza žalovaný v odvolaní preto považoval len za účelové tvrdenia, ku ktorým sa žalovaný uchýlil z dôvodu stoviek konaní, ktoré voči nemu vedú príslušníci HaZZ. K použiteľnosti údajov z fondu pracovného času, ktoré sú riadne premietnuté vo výplatných páskach ako aj evidencii z dochádzkového systému SAP (tzv. ID plachtách) sa nakoniec už mnohopočetne krát vyjadrili odvolacie súdy v celej SR.

35. K námietke žalovaného, že sa súd prvej inštancie nesprávne vysporiadal s použiteľnosťou referenčných období na daný prípad poukázal žalovaný na právne závery, ktoré vyslovil súd prvej inštancie v bodoch 41., 42. a 43. napadnutého rozhodnutia. Súd prvej inštancie správne odmietol referenčné obdobia z dôvodu ich absencie právnej úpravy v SR ako aj z dôvodu len ich „možnosti“ použitia a nie záväznosti, t. j. nepriameho účinku. Tento záver reflektuje na mnohopočetnú judikatúru odvolacích súdov. Pokiaľ žalovaný ďalej namietal, že ust. § 86 zákona o HaZZ bolo do právnej úpravy SR prevzaté ustanovenie o referenčných obdobiach, v tomto smere považoval za správne konštatovanie súdu prvej inštancie v bode 42. napadnutého rozhodnutia, že toto ustanovenie sa týka nerovnomerne rozvrhnutého služobného času, avšak nijak nesúvisí s maximálnym obmedzením týždenného pracovného času podľa Smernice. Tento právny záver, tak ako ho uviedol aj súd prvej inštancie, má logiku v tom, že z ust. § 86 zákona o HaZZ tykajúceho sa nerovnomerného rozvrhnutia služobného času (na obdobie šiestich mesiacov), jednoznačne vyplýva, že sa týka rozvrhnutia nerovnomerného služobného času, maximálnej dĺžky služobného času v jednotlivých služobných dňoch a celkovej dĺžky vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby. Uvedené ustanovenie, ako ani celý právny predpis však neobsahuje stanovenie maximálnej dĺžky týždenného pracovného času 48 hodín, preto sa ani uvedené tam stanovené obdobie nemôže vykladať tak, že bolo zavedené aj v súvislosti maximálnym týždenným pracovným časom. Nejde teda o určenie referenčného obdobia v súvislosti s maximálnou priemernou dĺžkou týždenného pracovného času s prihliadnutím na to, že do zákona o HaZZ nebolo transponované ustanovenie článku 6 písm. b) Smernice. Napokon referenčné obdobie 6 mesiacov pre uplatňovanie týždenného pracovného času bolo do právneho poriadku zavedené až novelou k 01. 11. 2024, čo podporuje závery o jeho absencii v právnej úprave platnej do 31. 10. 2024. Nesprávny je aj záver o tom, že v čl. 19 Smernice sa rozširujú referenčné obdobia až na šesť mesiacov, keďže toto zo znenia Smernice ako závažné pravidlo nevyplýva (ide len o možnosť výnimky). Ak žalovaný poukazuje na čl. 16 preambuly Smernice, ktorý hovorí o potrebe pružnosti pri uplatňovaní tejto Smernice (v spojení s článkom 17), rovnako nejde o závažné pravidlo, ale o odôvodnenie situácií, kedy nie je žiaduce striktno dodržiavať pravidlá stanovené Smernicou a kedy má štát alebo sociálny partner možnosť uplatniť odchýlky z určitých ustanovení.

36. Súd prvej inštancie sa nemal vysporiadať s tým, čo je pracovným časom a čo časom odpočinku, keď vychádzal len z údajov z fondu pracovného času. Predmetná námietka má základ vo výpočtoch pracovného času, ktorými sa žalovaný snaží preukázať, že údajne nemalo prísť k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice. Vo svojich výpočtoch ďalej odkazoval aj na tzv. neutralizáciu, čím sa snažil odpočítať z pracovného času žalobcu napr. dni dovolenky, ktorú si žalobca čerpá, resp. dni PN či OČR a i. S predmetným tvrdením žalovaného sa však nedá súhlasiť, nakoľko tak ako súd prvej inštancie odmietol uvedené teóriu prepočtov žalovaného (čo veľmi exaktne zdôvodnil v bodoch 44., 46. a 47. napadnutého

rozhodnutia), tak rovnako postupujú aj iné krajské sudy naprieč celou SR. K námietke neutralizácie poukázal na konkrétne rozhodnutia odvolacích súdov, pričom postup súdu prvej inštancie pri prepočte priemerného času žalobcu považoval za správny.

37. Žalovaný ďalej namietal, že súd prvej inštancie sa riadne nevysporiadal so základom predpokladu zodpovednosti za škodu (nemajetkovú ujmu), a ani výškou a výpočtom nemajetkovej ujmy, keď prihladol len na vyjadrenie žalobcu. K predpokladu vzniku nemajetkovej ujmy a splneniu týchto podmienok sa súd prvej inštancie riadne a vyčerpávajúco vyjadril v bodoch 49. až 53. napadnutého rozhodnutia. Toto odôvodnenie považuje žalobca za tak presvedčivé, že všetky námietky žalovaného v tomto smere považuje za absolútne irelevantné. Súd prvej inštancie sa riadne vysporiadal aj s dôvodmi ako aj určením výšky nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola priznaná v tomto konaní. Svoje úvahy v týchto otázkach súd prvej inštancie podrobne vysvetlil v bode 56. a 57. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, pričom v kontexte odvolacej argumentácie žalovaného možno v tejto súvislosti konštatovať, že zdôvodnil, aká ujma žalobcovi vznikla a prečo ju považoval za vážnu, ozrejmil tiež dôvody, na podklade ktorých dospel k záveru o primeranosti výšky priznaného peňažného odškodnenia.

38. Žalovaný v úvode odvolania uvádza, že odvolanie podáva z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) Civilného sporového poriadku. V celom odôvodnení odvolania však iba raz na strane 11 definuje konkrétny dôvod odvolania keď uvádza, že nedostatok riadneho a preskúmateľného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia má predstavovať odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku – inú vadu konania. Na základe vyššie uvedených skutočností skonštatoval, že odvolanie žalovaného síce obsahuje odkaz na odvolacie dôvody (vymenúva ich takmer všetky), avšak okrem jedného prípadu konkretizácie odvolacieho dôvodu (ktorý taktiež nie je naplnený, lebo nedostatok odôvodnenia rozhodnutia nie je inou vadou konania) nespĺňa formálne požiadavky odvolania v zmysle ust. § 363 Civilného sporového poriadku. Žalovaný v predmetnom odvolaní postupuje v rozpore so základným pravidlom odvolacieho konania v zmysle ust. § 366 Civilného sporového konania, ktoré zakazuje novoty v odvolacom konaní. Žalovaný totiž namiesto toho, aby sa venoval naplneniu náležitostí odvolania – t. j. konkretizácii odvolacích dôvodov vo svetle odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, tak tento len stále predkladá nové prostriedky procesného útoku a obrany (viď napr. tabuľky zhody), čo však v odvolacom konaní už nie je dovolené. Aj z daného dôvodu, pravdepodobne nepochopenia podstaty odvolacieho konania žalovaným, považoval napadnuté rozhodnutie za správne a navrhol ho ako vecne správne potvrdiť.

39. Žalovaný v rámci odvolacej repliky uviedol, že sa pridrižiava svojich tvrdení uvedených v podanom odvolaní, nestotožnil sa s odkazmi žalobcu na rôzne rozhodnutia krajských súdov, nakoľko tieto sa ani netýkajú argumentácie žalovaného predloženej v tomto konaní, nakoľko (okrem rozhodnutia KS PO) v týchto žalovaným nesporeval prepočty predložené žalobcami v uvedených konaniach. Je preto namieste odkázať na prejednací princíp Civilného sporového poriadku, ktorým je súd prvej inštancie viazaný. Avšak, nad rámec žalovaný poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co/32/2024-192 zo dňa 18. 12. 2024, ktorým odvolací súd vrátil vec Okresnému súdu Humenné na nové konanie z dôvodu, že sa nevysporiadal s námietkou žalovaného ohľadom referenčného obdobia podľa § 86 zákona č. 315/2001 Z. z., pričom súd prvej inštancie v predmetnom konaní priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.200,- eur. Rovnako tak poukázal na Krajský súd v Bratislave, ktorý uznesením č. k. 14Co/100/2024-163 zo dňa 21. 02. 2025 zrušil rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 47C/37/2023-118 zo dňa 24. 05. 2024 a vec vrátil na nové konanie (priznaná suma 2.500,- eur zo žalovaných 6.974,44 eur) z dôvodu, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav a teda nedostatočne odôvodnil priznanú výšku nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie vychádzal zo šesť mesačných referenčných období (zhodne navrhnuté žalobcom aj žalovaným – nesporné tvrdenie), ale v otázke pracovného času vychádzal z fondu pracovného času. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav, pretože žalobca nemôže iba tvrdiť, ale musí aj preukázať dopad porušenia práv na jeho osobu (2. podmienka).

40. Ďalej sa žalovaný vyjadril k podmienkam nároku na náhradu škody spôsobenej porušením újinného práva a poukázal na to, že už v odvolaní (tak ako počas celého konania pred súdom prvej inštancie) jasne stanovil tri základné dôvody, prečo je nevyhnutné prihliadať na rozdiel medzi pojmami „pracovný čas“ a „čas odpočinku“ aj v tomto konaní.

1/ § 97 zákona č. 315/2001 Z. z. nepovažuje časy odpočinku (dovolenky, voľná, práceneschopnosti, a ďalšie pracovné absencie) za služobný čas.

2/ Článok 2 Smernice 2003/88/ES jasne rozlišuje tieto 2 pojmy, pričom tento tvorí základ predmetnej Smernice.

3/ Judikatúra SD EÚ jasne stanovuje 3 kritériá, podľa ktorých sa považuje určitý čas za pracovný čas: A) pracovník pracuje, B) pracovník vykonáva svoju činnosť a svoje povinnosti, C) pracovník je k dispozícii zamestnávateľovi.

4/ Zákon č. 315/2001 Z. z. je zo dňa 02. 07. 2001. Smernica 2003/88/ES je zo dňa 04. 11. 2003. Slovenská republika pristúpila k Európskej únii dňa 01. 05. 2004. V čase pristúpenia SR do EÚ už existovalo množstvo smerníc, pri ktorých bolo nevyhnutné posúdiť ich transpozíciu do právneho poriadku Slovenskej republiky. Následný text odvolacej repliky k tomuto bodu kopíruje argumentáciu uvádzanú žalovaným už v podanom odvolaní

5/ Opakovane žalovaný poukázal na ten fakt, že Európska Komisia prijala Výkladové oznámenie Komisie o Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času č. 2023/C 143/06 (ďalej ako „Výkladové oznámenie“). Z výkladového oznámenia rovnako vyplýva, cit.: „Ak sú vnútroštátne súdy vyzvané, aby rozhodli o tom, či sa príslušný čas považuje za „pracovný čas“ alebo „čas odpočinku“, nesmú obmedziť svoju analýzu na ustanovenia vnútroštátneho práva. Mali by preskúmať podmienky, ktoré sa v praxi vzťahujú na pracovný čas dotknutého pracovníka.“ Z výkladového oznámenia rovnako vyplýva, že SD EÚ vo svojej judikatúre ustanovil kritériá „pracovného času“, pričom ak v súlade so znením Smernice a s judikatúrou Súdneho dvora príslušný čas nespĺňa tieto kritériá, treba ho považovať za „čas odpočinku“. Žalovaný mal teda za to, že ak vnútroštátny súd prihladne na právne posúdenie pojmu „pracovný čas“, tak vzhľadom na námietky žalovaného nemôže v tomto rozsahu posudzovať iba otázku služobnej pohotovosti, avšak musí rovnako prihliadnuť aj čo do otázky dní voľna, ktoré sú príslušníkom HaZZ priznávané v značne vyššom rozsahu než to prezumuje Smernica 2003/88/ES. Žalovaný následne poukázal na viaceré rozhodnutia súdov prvej inštancie SR.

41. Žalovaný sa ďalej v odvolaní vyjadril k referenčným obdobiam. Poukázal na to, že už v odvolaní (tak ako počas celého konania pred súdom prvej inštancie) jasne stanovil, že štyri základné dôvody, prečo je nevyhnutné prihliadať na referenčné obdobie aj v tomto konaní:

1/ Samotná Smernica explicitne ustanovuje, že pre protipožiarne služby môže byť referenčné obdobie predĺžené z 4 mesiacov až na 6, poprípade 12. Vychádza z potreby zabezpečenia nepretržitej prevádzky určitých odvetví.

2/ § 1 ods. 1 zákona č. 314/2001 Z. z. reflektuje Smernicou stanovenú potrebu nepretržitej prevádzky HaZZ vzhľadom na jeho cieľ a funkciu. Uvedené preukazuje aj potreba minimálnych stavov na hasičskej stanici za účelom jej efektivity a životaschopnosti.

3/ § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. reflektuje určité obdobie smerom do budúcnosti, v rámci ktorého sa následne plánujú služby príslušníkov HaZZ.

Žalovaný ďalej uviedol, že pojem „referenčné obdobie“ reflektuje určitý časový úsek (obdobie), v rámci ktorého sa počíta priemer pracovného času. To znamená, že Smernica 2003/88/ES prezumuje rozvrhnutie pracovného času v určitom období, ktoré sa stalo v minulosti. Tu je na mieste uviesť, že tieto 2 pojmy (referenčné obdobie a § 86 ods. 1) upravujú rovnaký časový úsek, pričom je potrebné zdôrazniť, že tento časový úsek je jedným upravený do minulosti a druhým do budúcnosti. V konečnom dôsledku § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. upravuje budúce rozvrhnutie služieb, teda vopred prezumuje určitú úpravu a plánovanie do určitého obdobia (6 mesiacov). Pojem „referenčné obdobie“ je pojmom „následku“ teda ustanovuje, ako možno pracovný čas naplánovaný v minulosti skúmať. Z uvedeného možno logicky dospieť k záveru, že ak by § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. neprezumoval plánovanie služieb do určitého obdobia (6 mesiacov) do budúcnosti, tak by nebolo logicky možné aplikovať referenčné obdobie, keďže by zákon č. 315/2001 Z. z. nemohol prezumovať existenciu akéhokoľvek obdobia na účely plánovania služieb.

4/ Aj z praxe bezpochyby vyplýva, že služby príslušníkov HaZZ sa plánujú do obdobia 6 mesiacov. Ako uviedol aj sám žalobca pri výsluchu, fond pracovného času sa „vyrovnáva“ ku koncu kalendárnych polrokov, teda v období 6 mesiacov.

5/ Nad rámec je však nevyhnutné znovu poukázať na zákona č. 561/2005 Z. z. Predmetná novela reflektovala aj otázku referenčného obdobia. „Referenčné obdobie“ ako také nebolo potrebné opakovane transponovať, keďže toto bolo odzrkadlené v § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., čo vyplýva zo skutočnosti, že:

- pre článok 2 Smernice 2003/88/ES je transpozičným článkom aj § 86 ods. 1,
- pre článok 6 Smernice 2003/88/ES je transpozičným článkom aj § 86 ods. 1,
- pre článok 17 Smernice 2003/88/ES je transpozičným článkom aj § 86 ods. 1.

Z uvedenej analýzy historického výkladu teda bezpochyby vyplýva, že Slovenská republika nepotrebovala opakovane transponovať otázku referenčného obdobia do vnútroštátneho právneho poriadku, nakoľko táto otázka bola v zákone č. 315/2001 Z. z. stanovená ešte pred prijatím Smernice 2003/88/ES. Na túto otázku nemá vplyv ani novela zákona č. 315/2001 Z. z. zákonom č. 258/2024 Z. z. 6/ Rovnako nemožno opomenúť ani poukaz na výkladové oznámenie. Z výkladového oznámenia bezpochyby vyplýva, že podľa názoru Európskej komisie, ktorý vychádza z judikatúry SD EÚ, je limit stanovený v článku 6 písm. b/ Smernice prímerom.

42. Žalovaný mal za to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno čo do otázky preukázania porušenia ustanovenia práva únie, ktoré priznáva jednotlivcovi právo. Zároveň žalobca počas konania a ani pri svojom výsluchu neuviedol žiadne konkrétne následky, ktoré by mal ním tvrdení zásah na jeho osobnostnú sféru (existencia škody). Žalovaný mal teda za to, že konajúci súd sa musí pridržovať podmienok ustanovených procesným predpisom – CSP, a teda má vychádzať zo stavu, ktorý bol zistený v čase vyhlásenia rozsudku. Žalobca nenaplnil ani podmienku tvrdenia, nakoľko nesprávne tvrdil, že by stratil stovky hodín svojho voľného času, a teda logicky neuniesol ani bremeno dôkazu. Konajúci súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu. V tomto smere uvedené je nevyhnutné aplikovať čo do otázky úspešnosti. Ak teda žalobca nepreukázal zásah do jeho práv, tak nie je dôvodné, aby mu bola priznaná akákoľvek kompenzácia, pričom súd prvej inštancie nemôže v otázke sporu o náhradu nemajetkovej ujmy vychádzať z iných, síce obdobných, ale skutkovo rozdielnych konaní (keďže rozvrh služieb žiadneho príslušníka HaZZ nie je totožný s iným vzhľadom na voľné dni či práceneschopnosti a iné mimoriadne situácie). Ďalej uviedol, aby si aj Krajský súd v Nitre urobil vlastný názor na obdobné spory a neprihliadal iba na rozhodnutia predložené žalobcom, nakoľko v týchto bola predložená iná procesná obrana žalovaného. Žalovaný zotrval na navrhovanom odvolacom petite uvedenom v jeho odvolaní.

43. Žalobca vo svojej duplike poukázal na to, že sa k svojej ujme vyjadril vo svojich vyjadreniach, pričom túto zároveň plne konkretizoval vo svojom výsluchu na pojednávaní dňa 14. 02. 2025. Tieto vyjadrenia a výsluch boli zároveň podkladom aj pre súd prvej inštancie, ktorý na základe nich odôvodnil napadnuté rozhodnutie. V prípade, ak by teda naozaj žalobca nevenoval svojej ujme žiadnu pozornosť, tak ako sa to snaží prezentovať žalovaný, neexistoval by ani materiálny podklad pre rozhodnutie súdu prvej inštancie, čo však nie je pravda. Zároveň už len samotná strata času odpočinku znamená zásah a ujmu do základného práva na ochranu života a zdravia, opätovne bez potreby preukazovania akéhokoľvek iného (ďalšieho) následku v tomto smere. Žalovaný však na túto základnú skutočnosť pri svojich námietkach nikdy nerefektuje a vždy bez ďalšieho spochybňuje, že by nejaká ujma mohla dotknutému žalobcovi (hasičovi) vôbec vzniknúť. Okrem toho však žalovaný vôbec nezohľadňuje ani dôkaznú situáciu v danom spore, a to najmä to, aké skutočnosti boli ďalej preukázané vykonaním dôkazu výsluchom žalobcu ako dôkazu v zmysle ust. § 195 Civilného sporového poriadku. Ak teda žalovaný aj v tomto prípade len paušálne popiera akékoľvek negatívne následky porušovania Smernice 2003/88/ES na každodenný život žalobcu, a teda aj vznik akejkoľvek ujmy, tak toto jeho tvrdenie je v očívidnom rozpore s vykonaným dokazovaním, ktoré žalovaný zjavne vôbec nerefektuje a v skutočnosti ho úplne ignoruje. Žalobca ďalej zotrval na svojich doterajších vyjadreniach obsiahnutých v žalobe, ako i vo vyjadreniach prezentovaných pred súdom prvej inštancie, ako i vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného. Uviedol, že porušovanie práv hasičov nerešpektovaním Smernice 2003/88/ES je stav, ktorý trvá desaťročia a o protiprávnosti ktorého žalovaný nepochybne vie a musí vedieť, pričom sám žalovaný je pôvodcom tohto protiprávneho stavu. Prvé z rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v obdobných sporoch boli vydané už približne v roku 2015, teda žalovaný už takmer 10 rokov objektívne vie, že tunajšia vnútroštátna právna úprava Zákona o hasičskom a záchranom zbore a pracovný čas hasičov porušuje predmetnú Smernicu 2003/88/ES. Dôkazom sú stovky právoplatných rozhodnutí v prospech hasičov na rovnakom skutkovom základe ako v tomto spore. Žalovaný tento stav naďalej zjavne vedome udržiava a obmedzuje sa len na to, že v súdnych sporoch, akým je aj tento, vznáša nielen právne, ale aj vecne neobhájiteľné námietky.

44. Žalovaný ďalej rozporoval, že predložené rozhodnutia krajských súdov sa nedotýkali argumentácie žalovaného, ktorú prezentuje v tomto konaní. Toto vyjadrenie nie je pravdivé, nakoľko žalovaný štandardne stále prezentuje v každom konaní rovnaké námietky: pôsobnosť Smernice 2003/88/ES na hasiča ako žalobcu a prepočty pracovného času cez referenčné obdobia a neutralizáciu pracovného času. Prostredníctvom svojich prepočtov pracovného času následne rozporuje prepočty žalobcu a poukazuje, že k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES nedošlo, a preto nevznikla žalobcovi ani žiadna ujma. Takýto postup zvolil aj napríklad v konaní pred Okresným súdom Prievidza (predložil

úplne totožný princíp prepočtu pracovného času, ktorým rozporoval prepočet pracovného času žalobcu), pričom Krajský súd Trenčín v odvolacom rozhodnutí zo dňa 06. 11. 2024, sp. zn. 5Co/62/2024 tento prepočet žalovaného odmietol. Rovnakú procesnú obranu pred Krajským súdom v Prešove nepopiera ani žalovaný vo svojom vyjadrení, pričom dodal, že takúto používa napr. aj v konaniach pred Krajským súdom v Košiciach, čo potvrdzujú aj predložené rozhodnutia z tohto krajského súdu. K predloženému uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 18. 12. 2024, č. k. 20Co/32/2024-192, na ktoré odkazuje žalovaný, uviedol, že je pravdou, že vec bola vrátená súdu nižšej inštancie. Krajský súd v Prešove však zároveň uviedol, že apriori nevylučuje správnosť záverov súdu prvej inštancie, len odkázal na hlbšiu analýzu ust. § 86 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore. K tomuto rozhodnutiu však zároveň uviedol, že Krajský súd v Prešove v rovnakom senáte 20Co, za rovnakého zloženia členov senátu voči rozhodnutiu rovnakého súdu prvej inštancie - Okresného súdu Humenné v ten istý deň ako vydal vyššie uvedené uznesenie, vydal aj rozhodnutie zo dňa 18. 12. 2024, sp. zn. 20Co/20/2024, ktorým rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil (priznal nemajetkovú ujmu vo výške 2.900,- eur a náhradu trov konania) a zároveň odmietol aplikáciu ust. § 86 zákona o hasičskom a záchrannom zbore ako ustanovenia pojednávajúceho o referenčných obdobiach. K predloženému rozhodnutiu Krajského súdu Bratislava uviedol, že dôvodom pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie malo byť nedostatočné odôvodnenie priznanej výšky nemajetkovej ujmy. Táto otázka má však podklad v skutkovom základe konania a nie právnom a navyše jednak nie je vzhľadom na deklarovанú individuálnosť každého konania na mieste, a jednak v tomto konaní sa súd prvej inštancie naozaj príkladne vysporiadal s odôvodnením priznanej nemajetkovej ujmy v bodoch 53. a 56. až 58. napadnutého rozhodnutia. Predložené rozhodnutie preto podľa názoru žalobcu nič nemení na správnosti záverov napadnutého rozhodnutia.

45. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP).

46. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať. So zreteľom na obsah odvolania žalovaného, v odvolacom konaní bol preskúmaný napadnutý I. výrok o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 2.200,- eur a III. výrok o trovách konania, a preto II. výrok rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu žalobcu v prevyšujúcej časti zamietol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť.

47. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie zdôvodnil v rozsahu, ktorý obstojí v konfrontácii s požiadavkami kladenými na kvalitu súdnych rozhodnutí. Z napadnutého rozsudku ani konania mu predchádzajúceho odvolací súd neidentifikoval takú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité odôvodnenie súdu prvej inštancie. Vzhľadom k tomu, že odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvoinštančné konanie a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku vrátane citácie právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad a len na zdôraznenie dodáva:

48. Pokiaľ ide o preskúmanie splnenia procesných podmienok - právomoci, príslušnosti, pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, či pôsobnosti Smernice 2003/88/EHS, odvolací súd sa plne stotožňuje s právnym posúdením týchto otázok súdom prvej inštancie v bodoch 36., 37., 38., 39. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré považuje za správne a dostatočne vyčerpávajúce a na toto plne odkazuje.

49. Čo sa týka žalovaným namietaného odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, vychádzajúc z obsahu súdneho spisu možno konštatovať, že súd prvej inštancie dodržal v konaní

procesné predpisy upravujúce procesný postup. Odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám odôvodnenia rozsudku podľa § 220 ods. 2 až 4 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku uviedol, čoho sa v konaní žalobca domáhal, popísal procesnú obranu žalovaného v konaní, odôvodnil námietku miestnej príslušnosti, popísal, ktoré dôkazy v konaní vykonal a uviedol zistený skutkový stav, uviedol zákonné ustanovenia, podľa ktorých vec posudzoval a vyčerpávajúcim spôsobom sa vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami a právnymi argumentami strán, uviedol, ako vyhodnotil vykonané dôkazy a ako na danú vec aplikoval relevantnú právnu úpravu. Z týchto dôvodov mal odvolací súd za nedôvodnú odvoláciu námietku žalovaného ohľadne nedostatku odôvodnenia napadnutého rozsudku.

50. Žalovaný poukazoval v podanom odvolaní, že v prípade, ak súd vysloví nesprávnu transpozíciu Smernice, tak je nevyhnutné, aby sa zisťovalo aj konkrétne porušenie jej článku 6 písm. b/ vo vzťahu ku každému príslušníkovi HaZZ osobitne. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v § 85 až § 94 upravuje podmienky výkonu štátnej služby so zameraním na pojmy: týždenný služobný čas, nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Podľa prílohy č. 4 bod 5 zákona do jeho znenia bola prebratá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. Z predmetných ustanovení zákona ale nevplyva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času a práve v tejto skutočnosti spočíva rozpor slovenskej právnej úpravy s právom Európskej únie. Článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktorá ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchyliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo aj prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Ako už Súdny dvor viackrát rozhodol, členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) Smernice 2003/88 tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia.

51. Zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „zákon o HAZZ“) umožňuje zamestnávateľovi, resp. služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkovi zboru služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. Je potrebné zdôrazniť, že povinnosť členských štátov vyplývajúca zo smernice, ktorou je dosiahnuť výsledok stanovený smernicou, ako aj ich povinnosť prijať všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy na zabezpečenie splnenia tejto povinnosti, sa vzťahuje na všetky orgány členských štátov. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, je potrebné konštatovať, že Slovenská republika ako členský štát EÚ v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, konkrétne príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času, stanovená v čl. 6 písm. b/ cit. Smernice.

52. Súdny dvor opakovane judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 vo veci L., bod 95) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, o akú prácu sa jedná. Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený Smernicou (C-429/09 vo veci K., C-52/04 vo veci L. Q. K. G.). Pretože žalobca musí byť počas výkonu služobnej pohotovosti k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, celý čas služobnej pohotovosti je potrebné započítať do pracovného času žalobcu. Bez vplyvu na porušenie článku 6 písm. b) Smernice je preto aj skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada (§ 122

ods. 1 Zákona o HaZZ), či prípadné akceptovanie všetkých podmienok zamestnávateľa - platových, o služobnej pohotovosti a pracovnom čase, keďže tieto nemôžu byť v súvislosti s vyššie uvedenými skutočnosťami na ťarchu pracovníka.

53. Súd prvej inštancie sa podrobne otázkou nesprávnej transpozície smernice zaoberal v odôvodnení svojho rozhodnutia, pričom správne posúdil nastolenú otázku súladu zákona o HAZZ so Smernicou 2003/88/ES a dospel v tomto smere k správnym záverom, keď ozrejmil, na základe akých úvah uzavrel, že čl. 6 písm. b/ smernice 2003/88/ES nebol do transformačného zákona o HAZZ prebratý správne. Odvolací súd sa v tejto súvislosti plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že zákon o HAZZ svojou úpravou nereflektuje 48 hodinový týždenný limit pracovného času.

54. Súd prvej inštancie tiež jasne skonštatoval porušenie čl. 6 písm. b) Smernice a prácu žalobcu nad maximálne dovolený čas (v súhrne body 12., 13., 44., 46. a 47. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie). V žiadnom prípade nie je možné konštatovať, že by sa súd prvej inštancie nevysporiadal s otázkou, či došlo u žalobcu k prekročeniu limitu stanoveného podľa článku 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES, pretože prekročenie 48 hodinového limitu je súdom prvej inštancie jednoznačne opakovane konštatované v odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom uvedený záver konštatoval tak pre prípad počtu hodín fondu pracovného času podľa výplatných pásov, ako aj pre plánované odpracované hodiny podľa ID plachiet, ako aj pri prepočítaní výkonu 24 hodinovej zmeny každý tretí deň v roku. Odvolací súd sa so závermi súdu prvej inštancie v tomto smere plne stotožňuje. V zmysle uvedeného nie je možné konštatovať nepreskúmateľnosť napadnutého súdneho rozhodnutia v tejto časti, keďže súd prvej inštancie sa uvedenému podrobne venoval a uvedené aj podrobne zdôvodnil vo vyššie uvedených bodoch, a to aj vlastnými prepočtami.

55. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalovaného, že sa súd prvej inštancie nesprávne vysporiadal s použiteľnosťou referenčných období na daný prípad. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na body 41., 42., 43. a 46. napadnutého rozsudku, v ktorých sa súd prvej inštancie podrobne vysporiadal s otázkou referenčných období v súvislosti s námietkami žalovaného. Zároveň je potrebné uviesť, že podľa názoru odvolacieho súdu, referenčné obdobie nemožno uplatňovať mechanicky - rozhoduje celkový pracovný režim a nemôže slúžiť ako nástroj na legalizáciu systematického preťažovania pracovníkov, pokiaľ pracovný režim v dlhodobom horizonte pravidelne vedie k prekročovaniu maximálneho týždenného fondu. Cieľom smernice je ochrana zdravia a bezpečnosti pracovníkov, a preto referenčné obdobie nesmie byť zneužitá na systematické prekročovanie limitov. Súdnny dvor zdôraznil, že členské štáty musia zabezpečiť systém evidencie pracovného času, aby sa dalo overiť dodržiavanie maximálneho týždenného pracovného času (napr. C-55/18). Smernica 2003/88/ES stanovuje, že priemerný týždenný pracovný čas nesmie presiahnuť 48 hodín vrátane nadčasov. Referenčné obdobie slúži len ako výpočtový rámec, nie ako nástroj na ospravedlnenie systematického preťažovania. Súdna prax jasne ukazuje, že zamestnávateľa musia viesť presnú evidenciu pracovného času, kde prekročovanie limitov v dlhodobom horizonte je porušením práva EÚ. Odvolací súd preto konštatuje, že aj keby boli hodiny rozpočítané v rámci teoretického referenčného rámca, skutočnosť, že žalobca v období takmer troch rokov opakovane a systematicky presahoval limit 48 hodín týždenne (vrátane služobnej pohotovosti na pracovisku), zakladá porušenie článku 6 písm. b) smernice. Porušenie článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou súdneho dvora (napr. C-429/09).

56. Odhliadnuc od vyššie uvedeného je však potrebné zdôrazniť, že pokiaľ žalovaný spochybňoval, či došlo k porušeniu práva na maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas a v tomto smere považoval za potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času hasičov v referenčnom období 6 mesiacov, v danej veci nebolo sporné, že žalobcovi sú rozvrhované služby takým spôsobom, že na 16 hodinovú riadnu službu v služobný deň nadväzuje určená 8 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, že služobné povinnosti sú určované na čas nočných hodín, že v prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, mení sa služobná pohotovosť na prácu nadčas, a že hasiči strávia na pracovisku počas jednej zmeny minimálne 24 hodín. Keďže sa striedajú tri hasičské zmeny, každý tretí deň odslúžia hasiči v jednotlivých hasičských zmenách 24 hodín a následne majú dva dni voľna. Z dôkazov, ktoré predložil žalobca a na základe ktorých uskutočnil aj súd prvej inštancie výpočty priemerného týždenného času, je zrejme pravidelné

prekračovanie maximálneho 48 hodinového týždenného pracovného času. Odvolací súd sa tiež stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o tom, že výpočty prezentované žalovaným nemôžu obstať (bod 47. napadnutého rozsudku), navyše aj pri spôsobe výpočtu žalovaným dochádza k prekročeniu 48 hodinového týždenného pracovného času (v prvých dvoch ním uvádzaných polročných obdobiach). V tomto smere súd prvej inštancie, podľa názoru odvolacieho súdu, správne skonštatoval tú skutočnosť, že ak by žalobca prípadne nevykonával prácu z dôvodu dovolenky alebo PN, nemôže to viesť k takému posúdeniu, že nedošlo k prekročeniu povoleného pracovného času a porušeniu Smernice, kde za bežného chodu (bez dovolenky alebo PN) by k porušeniu došlo. Žalobca by pri pravidelnom chode určenom zamestnávateľom permanentne prekračoval maximálny týždenný pracovný čas, keďže pracovná doba je nastavená tak, že pracuje každý tretí deň 24 hodín. Uvedené skutočnosti podporuje výkladové oznámenie, z ktorého vyplýva neprípustnosť kompenzácie neexistencie práce (z dôvodu dovolenky či PN) počas jedného obdobia v období, kedy k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času došlo.

57. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že Smernica neobsahuje žiadne ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia. Je na vnútroštátnom práve členských štátov EÚ, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna alebo vo forme finančného odškodnenia a definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Právny poriadok Slovenskej republiky nemá výslovnú právnu úpravu ohľadom práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva Únie. Takúto právnu úpravu neobsahuje ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Súd prvej inštancie správne ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analógia podľa § 11 až § 13 OZ). Žalovaný nesprávne v odvolaní namietal, že žalobca nepreukázal spôsobenú ujmu, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice v žalovanom období odpracoval viac ako 48 hodín týždenne. Žalobca na preukázanie svojho tvrdenia o počte odpracovaných hodín predložil súdu prvej inštancie doklady vypracované zamestnávateľom (výplatné pásky, plán služieb). Ide o relevantné dôkazy, ktoré nevyvolávajú pochybnosti o ich hodnovernosti. Zásah do osobnosti žalobcu spôsobený tým, že žalobca v rozhodnom období pracoval viac ako 48 hodín priemerne (a súčasne viac ako 40 hodín týždenne podľa § 85 ods. 2 veta prvá Zákona o HaZZ) v konaní pred súdom prvej inštancie preukázaný bol. Žalobca nielenže pracoval nad maximálne prípustný rozsah týždenného pracovného času, ale v rozpore s článkom 6 písm. b) v spojení s článkom 2 bod 1 Smernice mu odpracované hodiny určenej služobnej pohotovosti neboli započítané do odpracovaného času.

58. Nakoľko slovenský právny poriadok neobsahuje úpravu ohľadom práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva únie, ujma žalobcu má najbližšie k zásahu do osobnostných práv, a preto súd prvej inštancie správne analogicky aplikoval § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou žalovaného, že nebola splnená podmienka pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že v zmysle uvedeného ustanovenia je možné žiadať peňažné odškodnenie len vtedy, ak nie je postačujúce zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 a že neoprávneným zásahom bola v značnej miere znížená dôstojnosť, resp. vážnosť žalobcu v spoločnosti. Prostriedky nápravy podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka (popri morálnej satisfakcii požiadavka, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov) za takýchto okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takomto prípade súdna prax nevylučuje možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadostučinenie. Nemajetkovú ujmu nie je ani podľa názoru odvolacieho súdu možné nahradiť inak z dôvodu, že uplynutý čas žalobcovi vrátiť možné nie je a nemôže ho stráviť inak. Vzhľadom na charakter zásahu a okolností zásahu do práv žalobcu neprichádza do úvahy žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žaloba na odstránenie následkov, ako ani morálna satisfakcia (napr. ospravedlnenie a podobne), ktorá vzhľadom na nezvratnú stratu voľného času nie je dostatočným zadostučinením.

59. Žalovaný tiež namietal, že žalobca nepreukázal zásah do svojho súkromného a rodinného života, nepreukázal výšku škody a v tejto súvislosti namietal aj nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Dôkazom o neopodstatnenosti týchto námietok žalovaného je odôvodnenie súdu prvej inštancie obsiahnuté v bodoch 52., 53., 56., 58. a 59. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Výšku peňažného zadostučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá nesmie byť arbitrárna. Odvolací

súd zdôrazňuje, že právo na odpočinok u žalobcu bolo dlhšiu dobu porušované, keďže u neho došlo k opakovanému prekročeniu týždenného pracovného času. V zhode s názorom súdu prvej inštancie je aj odvolací súd toho názoru, že práca žalobcu je veľmi zodpovedná. Práve skutočnosť, že u žalobcu došlo k opakovanému prekročeniu týždenného pracovného času znamená, že žalobca tento čas nemohol venovať odpočinku, načerpaniu energie, udržaniu kondície, svojim záľubám, rodine. Mimo rozumných pochybností možno uzavrieť, že právne zdôvodnenie uvedené súdom prvej inštancie je v tejto otázke dostatočne zrozumiteľné a určité a nepotrebujú bližšiu interpretáciu. Súd prvej inštancie uviedol, v čom videl zásah do súkromného a rodinného života žalobcu, resp. ujmu priamo vyvolanú porušením únieového práva. Zrozumiteľne uviedol, aká ujma žalobcovi vznikla a prečo ju považoval za vážnu, pričom tiež ozrejnil dôvody, na podklade ktorých dospel k záveru o primeranosti výšky priznaného peňažného odškodnenia. Zdôvodnil tiež, prečo sa nestotožnil so žalobcom stanoveným výpočtom nemajetkovej ujmy odvíjajúcej sa od hodín určenej služobnej pohotovosti a jej doplatku do výšky nariadenej služobnej pohotovosti. S poukazom na uvedené je aj odvolací súd toho názoru, že priznaná nemajetková ujma 2.200,- eur je, vychádzajúc najmä z dĺžky obdobia nežiadúceho stavu a zníženia kvality života v dôsledku zásahu do osobnostných práv žalobcu, primeraná. Právo na súkromný a rodinný život, ako aj právo na ochranu zdravia sú jedným z najvýznamnejších osobnostných práv. Práve tieto práva žalobcu boli porušené.

60. S poukazom na princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí spočívajúci v tom, aby v skutkovo obdobných veciach súdy rozhodovali rovnako, odvolací súd poukazuje na obsahlu rozhodovacieho činnosť odvolacích súdov, ktoré prijali obdobné závery, ako v tejto veci (napr. rozsudky rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/85/2023 zo dňa 28. 08. 2024, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8Co/20/2025 zo dňa 26. 03. 2025, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/54/2024 zo dňa 22. 08. 2024, rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26CoPr/1/2025 zo dňa 19. 06. 2025).

61. Pokiaľ žalovaný namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie aj vo vzťahu k výroku o trovách konania, odvolací súd uvádza, že civilný sporový proces je v otázke náhrady trov konania ovládaný zásadou zodpovednosti za úspech v spore. Ak žalobca podal dôvodnú žalobu a bol úspešný v základe nároku, má nárok na náhradu trov konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Súd prvej inštancie rozhodol správne, keďže žalobca bol úspešný v základe nároku, a preto správne v zhode so zásadou zodpovednosti za úspech v spore aplikoval § 255 ods. 1 CSP.

62. Odvolací súd poukazuje na to, že podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Podľa názoru odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami a dospel k správne záveru o porušení čl. 6 písm. b) Smernice, o zásahu do práva žalobcu nad maximálny 48 hodinový pracovný čas, v tejto súvislosti porušení osobnostných práv žalobcu a nároku žalobcu na priznanú nemajetkovú ujmu.

63. V zmysle vyššie uvedených skutočností odvolací súd konštatuje, že skutočnosti uvedené v odvolaní žalovaného neboli spôsobilé spochybníť správnosť právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalobcu z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je zrozumiteľne odôvodnené a logicky konzistentné. Odvolací súd preto pokiaľ ide o odvolacie dôvody uplatnené žalovaným uvádza, že nedošlo k ich naplneniu. Z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I. a vo výroku III. o trovách konania potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

64. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Na základe toho úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %).

65. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).